

Preiļu 2. vidusskolu absolventē klase, kas mācījās valsts valodā

● Preiļu 2. vidusskolas 12.a klases absolventi izlaiduma dienā saņēma ne tikai tradicionālos laimes vēlējumus no ģimenēm, tuviņiem, draugiem, bet arī apbrīnu par izturību, krasi mainot mācību valodu un vidusskolas programmu apgūstot valsts valodā. Centrā — audzinātāja Vilhelmine Jakimova.

Preiļu 2. vidusskolā pirmo reizi tās vēsturē notika 12. klašu izlaidums, kura oficiālajā daļā tika lietotas divas — valsts krievu valoda. Pirma reizi skolu absolventu apguva valsts valodā.

Is trijiem gadiem Preiļu 2. vidusskolas, kurā mācības notiek krievu valodā, direktors Oļegs Hļebnikovs ar skolas administrācijas, pedagogu un vecāku atbalstu pieņēma drosmīgu lēmumu — vienu no 10. klasēm nokomplektēt mācībām latviešu valodā. Skolēni, rakstot iesniegumus ar lūgumu uzņemt skolā, varēja brīvprātīgi izvēlēties mācību valodu — latviešu vai krievu. Uz iesniegumu pamata tika izveidota 12.a klase, kura visus trīs vidusskolas gadus mācību priekšmetus apguva latviešu valodā. 12.b klasē mācības notika krievu valodā.

No vienas puses izšķiršanās par šādu soli liecina par skolas tālredzību, sagatavojot konkurētspējīgus skolēnus, kuri pēc tam var sekmīgi iestāties augstskolās ar mācībām valsts valodā un būt līdzvērtīgi pārējiem darba tirgū, kur nepieciešama valsts valodas prasme. No otras puses tas prasīja patiešām milzīgu pedagogu darba apjomu, stundas vadot latviešu valodā ar papildus komentāriem un skaidrojumiem krievu valodā. Savukārt no jauniešiem tas

prasīja lielu gribasspēku, cīņas garu un izturību triju gadu garumā. Bet, kā izlaidumā teica 12.a klases audzinātāja Vilhelmine Jakimova, visi — 21 skolēns, kas brīvprātīgi izvēlējās mācības valsts valodā, izturēja līdz galam un izlaidumā saņēma atestātu ar sekmīgām atzīmēm.

Kā tagad pirms trijiem gadiem pieņemto lēmumu vērtē absolventu vecāki, viņi paši? «Novadnieks» šo jautājumu izlaiduma vakarā uzdeva vairākiem savilņojošā brīža dalībniekiem.

Boriss Solovjovs, absolventa Maksima tēvs: — Uzskatu, ka tā ir normāla parādība. Dēls pilnībā pārvalda valsts valodu, apguva arī datoru, bez tam iemācījās angļu un vācu valodu. Viņam ir perspektīvas nākotnei. Pēc 9. klases absolvēšanas viņš nolēma mācības turpināt šajā pašā skolā un pats pieņēma lēmumu mācīties valsts valodā. Mēs, vecāki, viņa nodomu atbalstījām. Mēs šeit esam uzauguši, šeit dzīvojam, un valsts valoda ir jāzina. Arī vecākā meita, kas absolvēja Rīgas tirdzniecības tehnikumu, mācījās valsts valodā.

Tatjana Kokoriete, absolventa Andra māte: — Uzskatu, ka mans dēls izdarīja pareizu izvēli. Valsts valodas zināšanas jauniešiem dod plašākas perspektīvas. Līdz 9. klasei viņš mācījās krievu valodā, bet latviešu valodu prot kopš bērnības. Tāpēc mācību valodas maiņa problēmas neradīja. Arī otrs

dēls vidusskolā mācījās latviešu plūsmā.

Svetlana Kunicka, absolventes Ilonas māte: — Pamatskolā meita mācījās krievu valodā, bet latviešu valodu prot kopš mazām dienām. Es atbalstīju meitas izvēli vidusskolā mācīties latviešu plūsmā. Ar mācībām problēmu nebija.

Aleksandrs Lopuha, absolventes Jeļenas tēvs: — Mūsu ģimene piekrita meitas nodomam mācīties klasē ar latviešu valodas apmācību. Nedaudz grūtāk bija mācīties ekonomiku, ķīmiju un fiziku, jo šajos priekšmetos ir daudzi specifiski termini, bet galā tomēr tika. Eksāmeni tiem bērniem, kas visus trīs gadus bija centīgi mācījušies, problēmas neradīja.

Absolvente Ilona Marhileviča: — Šodien izlaidumā pēc trim mācību gadiem latviešu plūsmā jūtos lieliski. Esmu ļoti apmierināta. Tagad es brīvi runāju latviski, gandrīz visu saprotu. Sākumā likās grūti, bet vajadzēja spēt saņemt un sākt runāt latviski. Draugi un skolotāji vienmēr ar mums runāja latviski, un tas daudz palīdzēja. Eksāmenus nokārtoju veiksmīgi. Vēlos studēt augstskolā un domāju, ka manas latviešu valodas zināšanas tam būs pietiekošas.

Absolvents Andrejs Mihailovs: — Savu izvēli nenozēloju ne brīdi. Atzīšos, bija diezgan smagi. Ne tikai 10. klasē,

bet visu laiku. Visgrūtākais priekšmets likās latviešu valoda un literatūra. Es domāju, ja gala eksāmenus būtu kārtojis krievu valodā, atzīmes man būtu augstākas. Manā ģimenē neviens nerunā latviski, un tāpēc varbūt man bija smagāk.

Uzskatu, ka skolai ir jāturpina iesāktais, vidusskolas programma jāmača gan krievu, gan valsts valodā, un jauniešiem ieteicu mācīties latviešu valodā.

12.a klases audzinātāja Vilhelmine Jakimova:

— Esmu gandarīta par šo skolas lēmumu un to, ka mums ir izdevies pierādīt — saviem skolēniem varam dot zināšanas valsts valodā. Man kā latviešu valodas skolotājai ir prieks, ka tagad tie skolēni, kas pamatskolā labi apgūst latviešu valodu, pēc 9. klases absolvēšanas neaiziet uz citu skolu, bet paliek šeit. Uzskatu, ka līdz ar to audzēkņu kvalitatīvā sastāva ziņā esam spējīgi konkurēt ar ģimnāziju.

Man ir prieks par savu klasi. Absolventi savu iespēju robežās pārvalda valsts valodu, un viņi ir tikai ieguvēji. Šogad, gatavojot projektu, viņi intervēja daudzus rajona un pilsētas amatniekus. Viņi bija pārsteigti, cik labi krievu skolas skolēni pārvalda latviešu valodu un ļoti specifiskos amatniecības terminus. Eksāmenus 12.a klase kārtoja sekmīgi. Ļoti labi nokārtoti biznesa ekonomiskie pamati, kā arī citi eksāmeni.

L.Rancāne

ZIŅAS

Konkursa «Biznesa cerība 2001» laureātu vidū arī rajona skolēni

Šogad pirmo reizi vidusskolu izlaiduma dienā mobilo sakaru operators Tele 2 un ekonomiskās izglītības organizācija «Junior Achievement — Latvija» apbalvoja 100 izcilākos un aktīvākos ekonomikas skolēnus — konkursa «Biznesa cerība 2001» laureātus. Preiļu rajonā balvas saņēma četru skolu — Aglonas vidusskolas, Līvānu 2. vidusskolas, Līvānu ģimnāzijas un Rudzātu vidusskolas absolventi. Aglonas vidusskolā par konkursa «Biznesa cerība 2001» laureātiem tika nominēti: Kristīne Šeļmanova, Jānis Dimpers, Sanita Zeile, Andis Gilučs. Līvānu 2. vidusskolā apbalvoti Nadežda Bork-Ržecicka, Natalja Haritonova, Kristīne Plečkēna, Aleksejs Bondarevs. Līvānu ģimnāzijā par konkursa laureātiem kļuva Ainārs Soms, Zane Kūka, Natālija Jerjomenko, Ilze Skrebele-Stikāne, bet Rudzātu vidusskolā — Mārtiņš Punculis.

Katrs konkursa uzvarētājs saņēma laureāta goddarakstu un dāvanu — mobilo tālruni ar «Zelta zivtiņu». Izvērtējot aptuveni piecu tūkstošu ekonomikas kursu beidzēju — vidusskolu absolventu veikumu, konkursa izsludināšanas brīdī (30. maijā) uz balvu «Biznesa cerība 2001» kandidēja 207 skolēni. Visi 207 skolēni saņēms arī JAL sertifikātu par programmas «Biznesa pamati» apgūšanu, kurā ietilpst: teorijas kurss, datorspēle MESE (Vadības un ekonomiskās situācijas spēle), skolēnu mācību firma, biznesa plāns.

Jakas un džemperu — Salenieku pensionāta iemītņiem

Katrs Salenieku pensionāta iemītņiņš saņēms jaunu jaku vai džemperu, ko dāvina Ogres trikotāžas kombināts. Uzņēmuma produkcija — kopumā aptuveni 1400 izstrādājumi tika dāvināti 12 sociālās aprūpes iestādēm visā Latvijā — bērnu namiem, specializētiem sociālās aprūpes centriem, veco ļaužu pensionātiem. Dāvinājumu varēja saņemt Sociālās palīdzības fondā akciju sabiedrībā «Baltijas Holdings». Salenieku pensionātam valtes no Rīgas pārveda Aglonas pagasta padomes darbinieki.

Pasākuma laikā AS «Baltijas Holdings» ģenerāldirektors Jānis Davidovičs aicināja klātesošos sociālās aprūpes institūciju vadītājus daudz aktīvāk vērsties pēc palīdzības pieņēmējiem, kā arī uzacina ja bērnus apmeklēt AS «Baltijas Holdings» dažādos uzņēmumus, lai ar tiem iepazītos. Sociālā palīdzības fonda direktore Olga Dzene un Labklājības ministrijas sociālās palīdzības departamenta Sociālo pakalpojumu nodaļas vadītājs Aldis Dūdiņš izteica gandarījumu par šādu iniciatīvu un cerību par aizsāktās sadarbības turpinājumu.

Salenieku pensionātā pašlaik ir 64 iemītņieki. Neilgi pirms šī dāvinājuma pensionāts ar rajona sociālās aprūpes nodaļas palīdzību saņēma sūtījumu no Dānijas. Sūtījumā bija segas, palagi, apakšveļa, vīriešu darba virskrekli, dezinficēšanas un mazgāšanas līdzekļi, virtuves piederumi, marle, gumijoti matraču pārvalki, tualetes kopšanas līdzekļi.

Ģimnāzijā uzņemti 105 audzēkņi

No 114 jauniešiem, kas bija iesnieguši pieteikumus par uzņemšanu Preiļu Valsts ģimnāzijā, uzņemti 105. Kā informēja ģimnāzijas direktors Jānis Eglītis, nokomplektēti četri kursi: humanitārais, dabas, datorzinību un matemātikas un vispārīgais. Datorzinību kursā audzēkņi uzņemti pirmo reizi. Šogad, atšķirībā no pagājušā gada, nokomplektēti tikai viens vispārīgais kurss. Apmēram puse no jaunuzņemtajiem audzēkņiem ir Preiļu 1. pamatskolas absolventi. Šogad Preiļu Valsts ģimnāziju absolvēja 102 audzēkņi.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Trešo reizi atliek
Komerclikuma
stāšanās spēkā

Saeima kārtējo reizi atlikusi Komerclikuma spēkā stāšanās termiņus — šoreiz tas atliks līdz 2002. gada 1. janvārim. Saeimas juridiskā komisija uzskata, ka likuma stāšanās bija jāatliek, lai novērstu likuma iekšējās pretrunas, kuras izveidojās, izskatot grozījumus Komerclikumā otrajā lasījumā un atbalstot Tautas partijas frakcijas deputāta A. Razmiņoviča priekšlikumu likuma tekstā terminus «komersants un komercdarbība» nomainīt ar terminiem «uzņēmējs un uzņēmējdarbība». Komerclikumam pēc iepriekšējām Saeimas «versijām» bija jāstājas spēkā jau 1. janvārī, bet pēc tam 1. aprīlī un 1. jūlijā.

Cilvēki netic valsts
godīgumam

Iedzīvotāju vērtējumā korupcijas līmenis Latvijā ir nemainīgs jau trešo gadu, liecina Starptautiskās organizācijas *Transparency International* trešdien izplatītais korupcijas uztveres indekss. Uzņēmēji un eksperti, vērtējot 91 valsti, Latviju ierindojuši 59. vietā, tas ir zemāk nekā Lietuva un Igaunija, bet līdzās tādām Āfrikas valstīm kā Gana un Malāvija, ziņo «Diena».

Reflektantus gaida
sīva konkurence
augstskolās

Augstskolās uz vienu studiju vietu paredzams lielāks konkurss nekā pagājušajā gadā, jo šogad vidusskolas absolvējuši par 2000 skolēnu vairāk nekā pērn, bet valsts finansēto studiju vietu skaits nav palielināts. Baidoties palikt aiz augstskolas borta, vairums jauniešu nolēmuši izmēģināt laimi vismaz divu, triju augstskolu iestājesāmos.

ES normām jāklūst
par mūsu normām

Latvijā darbojas 280 lopkautuves. Neviena no tām neatbilst Eiropas Savienības standartiem, un tāpēc no Latvijas uz ES netiek eksportēta ne gaļa, ne gaļas izstrādājumi, atzīst Zemkopības ministrija. Ja situācija nemainīsies, Latvijas uzņēmēji nākotnē ne tikai nevarēs eksportēt produkciju uz ES valstīm, bet pat pārdod vietējā tirgū, kur pēc iestāšanās savienībā prasības būs vienlīdz stingras.

56,4% Latvijas
iedzīvotājiem nav
atbildes par reformu

Socioloģisko pētījumu firmas SKDS veiktās aptaujas dati liecina, ka 56,4% iedzīvotāju nezina vai viņiem nav atbildes par valsts teritoriālo reformu. 26,8% aptaujāto atbalsta 102 pašvaldību modeli, 13,8% iestājas par 33 pašvaldībām, 3% iedzīvotāju ir citi varianti. Aptauja liecina, ka liela daļa iedzīvotāju vispār nav informēti par reformu. 90% iedzīvotāju norādījuši, ka pašvaldības vadītāji vai deputāti vispār nav prasījuši viņu domas par pašvaldību sadarbību vai apvienošanu. Laukos šis skaits ir — 85%. Aptauja arī rāda, ka liela daļa iedzīvotāju nav apmierināta ar savas pašvaldības darba stilu, pie tam apmierinātāki ir laucinieki, bet, atbildot uz jautājumu — vai vēlaties, lai jūsu bērni paliek dzīvot šajā pašvaldībā, pozitīvi bez jebkādiem nosacījumiem atbildējuši tikai 12%.

Ziņas sagatavoja T.Elste

ZIŅAS

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

27. jūlijā notika Preiļu
rajona padomes kārtējā sēde.Par šī gada
pamatbudžetu

Preiļu rajona padome nolēma veikt grozījumus šī gada pamatbudžetā. Ieņēmumu daļa palielināta par 200 latiem (ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā). Par tikpat lielu summu palielināti izdevumi kultūrai.

Par līdzekļu
piešķiršanu

Sakarā ar to, ka Preiļu rajona padomes budžetā trūkst brīvu līdzekļu, padomes sēdē netika pieņemts neviens pozitīvs lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu dažādos jautājumos. Tā rajona padome nevarēja piešķirt naudu kādai Preiļu iedzīvotājam, kura lūdzta palīdzību dēla dzirdes uzlabošanas operācijas veikšanai. Finansiāla palīdzība netika piešķirta arī Preiļu nevalstisko organizāciju centram ēkas uzturēšanai. Atteikts arī Preiļu slimnīcas ārstam neirologam V.Katkevičam (lai piedalītos Pasaules 17. neirologu kongresā Londonā), Aglonas pagasta padomes priekšsēdētājam H.Streičes lūgumam iedalīt līdzekļus ugunsdzēsēju mašīnas iegādei pagastā. Rajona padome ieteica vietējām pašvaldībām sniegt finansiālu atbalstu meitenēm, kuras Preiļu Valsts ģimnāzijas komandas sastāvā piedalās pasaules skolu komandu vieglatlētikas sacensībās (Humberta kauss) Spānijā.

Par sniegto maksas
pakalpojumu veidiem
un izcenojumiem
Preiļu vēstures un
lietišķās mākslas
muzejā

Pamatojoties uz likumu «Par pašvaldībām» un likumu «Par nodokļiem un nodevām», rajona padome nolēma apstiprināt sniegto maksas pakalpojumu veidus un izcenojumus Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā. Noteikta maksa 1 lata apmērā par ekskursiju vadīšanu. Ja

ekskursijas pieaugušo un skolēnu grupām notiek krājuma telpās, maksa ir 0,50 lati.

Turpmāk būs jāmaksā par muzeja telpu un teritorijas izmantošanu pasākumiem. Atkarībā no grupas lieluma maksa būs no 5 līdz 20 latiem. Par atļauju fotografēt ekspozīcijā vai izstādē nāksies maksāt latu, taču masu mediji ekspozīcijas un izstādes reklāmas nolūkos varēs fotografēt bez maksas. Vēl noteikta maksa par muzeja priekšmetu fotografēšanu, muzeja krājumu atlasu un izmantošanu zinātniski pētnieciskajam darbam, izstāžu iekārtošanu ārpus muzeja, slēdzot līgumu ar izstādes pasūtītāju. Noteiktas muzeja apmeklējuma biļešu cenas 0,20 lati pieaugušajiem un 0,10 lati studentiem un skolēniem. Muzeju bez maksas varēs apmeklēt grupu vadītāji, bērni no bērnu namiem, speciālajām internātskolām, pirmskolas vecuma bērni, represētie, pensionāri, invalīdi un daudz bērnu ģimenes.

Par pamatlīdzekļu
norakstīšanu

Padomē izskatīja rajona pašvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» lūgumu atļaut norakstīt pamatlīdzekļus. Pamatojoties uz komisijas aktiem, atļauts norakstīt monitoru, sonogrāfu «Ultramark-4», rentgenaparātu «RUM-20». Slimnīcas direktoram J.Anspokam uzdots rast iespēju norakstīt pamatlīdzekļus pārdošanai.

Par rajona vēlēšanu
komisijas izveidošanu

Saskaņā ar likumu «Par pilsetu, rajonu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām», rajona padome nolēmuši ievēlēt Preiļu rajona vēlēšanu komisiju sekojošā sastāvā: Edgars Mukāns (Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotājs), Alberts Buks («Lattelekom» darbinieks), Anatolijs Mūrnieks (zemnieku saimniecības «Korsikova» īpašnieks), Vitālijs Pinka (zemnieku saimniecības «Alksniši» īpaš-

nieks), Līga Naglinska (Preiļu rajona padomes tehniskā sekretāre), Mudrīte Vija Lozda (Aizkalnes pamatskolas direktore), Anita Podziņa (Priekuļu pamatskolas skolotāja). Par Preiļu rajona vēlēšanu komisijas locekļa kandidāti ievēlēja Aizkalnes pagasta teritoriālās komitejas sekretāre Maija Paegle.

Par izmaiņām
komisijas sastāvā

Izskatījusi Preiļu rajona padomes izglītības pārvaldes šī gada 25. maija vēstuli «Par izmaiņām interešu izglītības programmu izvērtēšanas komisijas sastāvā» un sakarā ar skolu direktoru metodiskās apvienības vadītāja nomainīšanu, rajona padome nolēma iekļaut komisijas sastāvā Vladislava Sprīņa vietā Preiļu 1. pamatskolas direktoru, skolu direktoru metodiskās apvienības vadītāju Aldi Adamoviču.

Par izglītības
pārvaldes kopmitni

Rajona padomē pieņemts lēmums izglītības pārvaldes kopmitni, kas atrodas Preiļos, Skolas ielā 8a, nodot Preiļu novada domes valdījumā.

Par nolikuma
apstiprināšanu

Rajona padomes sēdē apstiprināts nolikums «Kārtība, kādā Preiļu rajona padomes amatpersonas izmanto dienesta transportlīdzekļus un saziņas līdzekļus». Šis nolikums nosaka kārtību, kādā Preiļu rajona padomes amatpersonas turpmāk varēs izmantot pašvaldības dienesta transportlīdzekļus un saziņas līdzekļus.

Maksimālās pieļaujamās transportlīdzekļu mēneša nobraukuma normas ir: pašvaldības priekšsēdētājam 6000 km, izpilddirektoram 3500 km, pārējām pašvaldības amatpersonām 2000 km. Ja amatpersona ir pārsniegusi tai individuālā lietošanā piešķirtajam dienesta transportlīdzeklim noteikto maksimālo mēneša nobraukuma normu kilometros, tai jāatlīdzina izdevumi Ls 0,06 apmērā par katru kilometru, kas pārsniedz

noteikto maksimālo nobraukuma normu.

Noteikts maksimālais dienesta sarunu ilgums no tālruna mēnesī. Turpmāk rajona padomes priekšsēdētājs varēs vietējām sarunām atļauties 200 minūtes, iekšzemes tālsarunām 100 minūtes, starptautiskajām tālsarunām 30 minūtes, sarunām uz mobilo tālruni 60 minūtes. Izpilddirektoram limits ir šāds: vietējām sarunām 600 minūtes, iekšzemes tālsarunām 200 minūtes, starptautiskajām tālsarunām 60 minūtes, sarunām uz mobilo tālruni 120 minūtes. Pārējām amatpersonām atļauti sarunu ilgums ir krievu valodā: Maksimālais sarunu ilgums no mobilo tālrunu mēneša mēneša noteikts: pašvaldības priekšsēdētājam un izpilddirektoram 400 minūtes, pārējām amatpersonām 200 minūtes.

Par nerentablu
autobusu
maršrutiem

Nolēmts kompensēt Jēkabpils rajona pašvaldības uzņēmumam «Jēkabpils autobusu parks» 3387,56 latus par zaudējumiem Preiļu rajona nerentablajos autobusu maršrutos šī gada aprīlī.

Par politiski
represētās personu
statusa piešķiršanu

Politiski represētās personas statuss piešķirts priekšsēdētājam Aizkalnes pagastā, iedzīvotājam Gaļina Barāno, Livānu iedzīvotājam Mārtiņam Bubovičai un Silajāņu pagasta iedzīvotājam Annai Koļesņikovai.

Par trakumsērgas
profilaksi un
likvidāciju

Sakarā ar to, ka konstatēta lapsas saslimšana ar trakumsērgu, par skartajiem punktiem noteikta N.Provejas māju teritorija Silajāņu pagasta Ščadriniekos. Nelabvēlīgā zona — Silajāņu, Galēnu, Stabulnieku, Riebiņu, Rušonas pagasta teritorija, kā arī Rēzeknes rajona Feimaņu un Silmalas pagasta teritorija.

Sagatavoja L.Kirillova

Etnogrāfiskā ekspedīcija «Roku rokā»

No 25. līdz 30. jūnijam Aglonas vidusskolā ilgst sadarbības partnerskolu vasaras integrācijas nometne «Etnogrāfiskā ekspedīcija «Roku rokā»», kuru finansē Sorosa fonds Latvija un atbalsta Preiļu rajona padome, Daugavpils pilsētas dome, Krāslavas ģimnāzija un Aglonas vidusskola. Nometnē piedalās par 10 vidusskolēniem no Ag-

lonas vidusskolas, Daugavpils 10. vidusskolas un Krāslavas ģimnāzijas.

Projekta mērķis ir sekmēt partnerskolu jauniešu integrāciju sabiedrībā un iedrošināt viņus uzņemties iniciatīvu, rosināt pozitīvu attieksmi pret savu novadu, veidot tolerances attīstību, lai veicinātu jauno cilvēku turpmākās sadarbības iespējas starp latvie-

šiem un cittautiešiem starptautisku bagātināšanā un piešķirtu jauniešiem brīvu izteikšanās iespēju.

Piecu dienu laikā bija virkne pasākumu un nodarbību, kuru laikā jaunieši iepazīs ar draugiem, dalījās pieredzē, parādīja savas spējas un iemaņas radošajās darbnīcās, debatēs, konkursos, iestudējumu un citos pasākumos.

Projekta rezultātus apkoposim un iestudēto ludziņu izrādīs šodien rīta cēlienā. Bet priekšā vēl ir liels darbs, un mums tas jāpaveic godam, lai sešas nometnē aizvadītās dienas visiem ilgi paliktu atmiņā.

Ruta Giluče un
Ineta Valaine,
projekta vadītājas

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
1-53-07058, 1-53-07059 (zūmālistiem). Fakss 1-53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

ZINĀS, REDAKCIJAS SLEJA

Pirmās jauniešu dienas Latvijā

● Gaismas ceļa dalībnieki no Līvāniem dodas uz Preiļiem, nesot Jelgavas diecēzes bīskapa Antona Justa celebrētajā svētajā Misē atbilstoši Lielās sestdienas liturģijai ugunskurā aizdedzināto lielo sveci — paskālu. Foto: M. Rukosjuvs

Šajās dienās cauri rajonam pa maršrutu Līvāni — Preiļi — Jasmuiža — Rušona — Aglona devās jauniešu grupa, kuri 22. jūnijā sākās gājieni uz Aglonu.

Pagājušā gada augustā Romā notika 15. Pasaules jauniešu dienas, kurās 2,5 miljoni dalībnieku vidū bija arī 600 jauniešu no Latvijas. Pāvests Jānis Pāvils II teica, — atgriezušies mājās, neizklīstiet, un, atbildot Pāvesta aicinājumam, Latvijas katoļu bīskapu konference nolēma rīkot

visas Latvijas jauniešu dienas Aglonā. Latvijā tās notiek pirmo reizi.

Jaunieši pa ceļam uz Aglonu 27. jūnijā nakšņoja Preiļos, kur bija izdevība ar viņiem iepazīties tuvāk. Grupas vadītājs, Katoļu teoloģijas augstskolas pirmā kursa students Ilmārs Tolstovs pastāstīja, ka jaunieši no dažādām draudzēm ir devušies Gaismas ceļā, nesot jauniešu dienām pirmās mūra baznīcas Baltijā drupās aizdegto sveci. Degošā veidā svece tika nesta cauri visai Latvijai, un arī naktīs, glabājot baznīcās, svece netika nodzēsta. Svece simbolizē to ticības uguni, kas

nav nodzēšama, un kas deg arī Latvijā cilvēku sirdī.

Jaunieši pārstāvēja dažādas draudzes, arī kopienas un kustības, kas apvienojas vienas idejas vārdā baznīcas sastāvā. Gājienā bija pārstāvēta «Kustība par dzīvību», kas aizstāv nedzimušo bērnu tiesības dzīvot, harizmātiskā kopiena «Effata», kas uzsver, ka Svētais Gars joprojām ir dzīvs mūsu vidū.

Par smagāko ceļa posmu gājiena dalībnieki atzina 50 kilometrus no Kokneses līdz Jēkabpīlij, bet kopēja atpūta un lūgšanās ikreiz devusi spēkus tālākam ceļam.

Jaunieši izteica patiku par

ļoti skaisto kora dziedājumu Līvānu baznīcā, par naktsmītni Preiļu draudzes mājā.

Līvānos gājienam pievienojās divi jaunieši. Viens no viņiem — Guntars Vaivods atzinās, ka pirmajā dienā uz kājām gan radušās dažas čūlas, bet tās tīknot dziedātas un tālākam gajienam netraucēšot.

Šo gaismu, šo uguni sevi vajag pastāvīgi uzturēt, teica Guntars, tai vajag piemest malku un neļaut nodzist, un tādi pasākumi kā jauniešu dienas palīdzēs stiprināties ticībā, saņemot Dieva žēlastību un turpināt ikdienas gaitas, pēc atgriešanās savā draudzē.

L.Rancāne

Apmeklē starptautisku semināru par zemnieku sadarbību

No 11. līdz 14. jūnijam Prāgā rīkotajā seminārā par zemnieku kooperācijas nozīmi un tās veicināšanu piedalījās arī divi pārstāvji no Latvijas — Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomes loceklis Valdis Dzelzkalējs un Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāja un Zemnieku federācijas valdes locekle Silvija Dreijere.

Semināra galvenā tēma bija zemnieku kooperācijas attīstības veicināšana ar mērķi celt lauksaimniecības ražotāju rentabilitāti. Pasākumā par lauksaimniecības attīstību un

šībrīža tendencēm savā valstī stāstīja pārstāvji no Latvijas, Polijas, Čehijas, Slovākijas, Slovēnijas, Ungārijas, Rumānijas, Bulgārijas un Horvātijas. Latvijā dažādas zemnieku organizācijas apvienojušās Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomē (LOSP), tādējādi cenšoties nodrošināt demokrātisku diskusiju starp ministriem un dažādu nozaru lauksaimniekiem.

Daudzās citās austrumeiropas valstīs joprojām rit zemes reforma, nav nokārtotas īpašumu lietas, zemes privatizācija.

Daudzviet saglabājušās pārveidotas lielsaimniecības, kuras tiek subsidiētas, līdz ar to vidējam un mazam zemniekam ar 20-50 hektāriem ze-

mes attīstīties un uzsākt saimniekošanu ir grūti.

Kā pastāstīja S.Dreijere, aktuāls semināra jautājums bija par lauksaimnieku organizāciju iespējām palīdzēt zemniekiem. Lai pareizi organizētu zemnieku kooperāciju, kuras rezultātā atbalsts tiešām būtu reāli jūtams, ir nepieciešamas plašas zināšanas. Samērā labi attīstīta kooperācija ir Polijā. Turienes zemnieki minējuši divus piemērus, kā, apvienojot spēkus, zemnieki spēj attīstīt ražošanu un meklēt izdevīgāka noieta tirgus iespējas. Piemēram, vairāki spēcīgi augļkopji, apvienojot spēkus, izveidojuši savu ražotni, kur pārstrādā, fasē un realizē ābolus. Viņiem ir pat

sava preču zīme, kas vietējā tirgū ir atpazīstama un pircēji labprāt šo produkciju pērk. Līdz ar to zemnieks nav atkarīgs no pārstrādātāja un iegūtā peļņa paliek paša maciņā, taču, lai sadarbība būtu veiksmīga, nepieciešams starta kapitāls un zināšanas. Polijā veiksmīga kooperācija izveidojusies arī ārstniecības augu sagatavošanas un pārstrādes saimniecībā.

Zemnieku organizāciju pārstāvji no austrumeiropas interesējās arī par SAPARD naudas ienākšanas iespējām Latvijā. Vienīgi Bulgārijā pašlaik jau tiek izskatīti pirmie projektu pieteikumi šim finansējumam.

G.Kraukle

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus uzklāsim pa tālr. 1-53-07056.

Svētki noligoti. Ar prieku un asarām...

Esam godam nolīgojuši pirmos Jāņus šajā tūkstošgadē, satikuši radus, izpriecājušies kopā ar draugiem vai arī atpūtušies pavisam vienkārši un klusi, bet tāpēc ne sliktāk — mājās pie televizora, vērojot desmito Raimonda Paula ziņņu festivālu Mežaparka estrādē, kur kopā ar dzīvespriecīgo operdziedātāju Sonoru Vaici uz skatuves dziedāt kāpa arī premjers Andris Bērziņš. Viņu duets skanēja patiešām lieliski un var tikai piekrist vakara vadītājam, kas ieteica Bērziņa kungam, steigšus mainīt nodarbošanos.

Šogad Jāņi Preiļos atnāca kopā ar Trīsvaigžņu sporta spēlēm, kas pulcināja tūkstošiem sportistu un sporta draugu, un, domāju, ka uz šo notikumu varam atskatīties ar patiesu lepnumu — svētki izdevās skaisti un savs labums palika gan tirgotājiem, gan pilsētniekiem, kas vēl ilgi varēs priecāties par to, ka Preiļos šāds pasākums bija, ka izdevās sakārtot pilsētu un atstāt tās seju patīkamus, paliekošus vaibstus.

Pēc pērnā gada «asiņainajiem» Jāņiem, šogad līgosvētki aizritēja visumā mierīgi. Par to gādāja gan iedarbīgie sižeti televīzijā («Tie taču nebūs tavi pēdējie svētki?»), gan pastiprinātā policijas darbība, gan arī Māte Daba, kas pirmajā dienā sūtīja pamatīgas lietavas, nepārliecinātākos jāņabērņus noskaņojot uz līgošanu slēgtās telpās turpat savā sētiņā. Taču tie, kas negrozāmi bija noskaņojušies uz svinēšanu brīvā dabā, nevilās — Jāņu naksts atnāca skaidra, sausa un samērā silta.

Tāda tā droši vien šķita arī kādai aktīvai pārdarbes zieda meklētājai Liepājas pusē, kura pēc vētrains Jāņu nakts, 24. jūnija vakarā zvanīja uz policijas dežūrdaru un lūdzā steidzami sameklēt kontracepcijas līdzekli... Iesākumā sieviete manāmi satraukta jautājusi, vai kārtības sargam neesot zināma kāda aptieka, kas svētku dienā, turklāt pulksten deviņos vakarā vēl būtu atvērta. Dežurants neesot apmulsis un tautājais, kas tad īsti esot vajadzīgs — insulīns vai varbūt kādas sirds-zāles? Sieviete samulsusi, bet tad paskaidrojusi, ka tik ļoti meklētās zāles esot kontracepcijas līdzeklis «Postinor». Pikantais atgadījums beidzies ar policista zvanu uzziņu dienestam «118», kurš tad arī informējis, ka viena aptieka Liepājā tomēr strādājot līdz desmitiem vakarā. Tiesa gan, pulkstenis tad jau rādījis vēlu laiku — 21.40.

Diemžēl Jāņi neaprobežojās tikai ar šādiem atgadījumiem. Atpūta Gaujas krasā pie Kūku kliniņiem traģiski beidzās kādai ģimenei. Lai gan kopā ar bērniem bija gan māte, gan krustmāte, Gaujas straume izrādījās spēcīgāka. Traģēdijas vietā, kur pa seklo krasta ūdeni bradāja bērni, atradās vēl vairāki desmiti cilvēku. Seklo piekrasti netālu no krasta strauji nomainīja dzelme, kura arī paņēma bērnu dzīvības. Bojāgājušo bērnu māte, kā arī tuvumā dzīvojošie uzskata, ka šajā vietā Gaujas krastā nepieciešams uzstādīt brīdinājuma zīmes. Tuvumā dzīvojošie stāstījuši, ka šādas zīmes krastmalā regulāri esot izliktas jau agrāk, taču tikpat regulāri tās norautas un cilvēki turpinājuši peldēties. Arī neskatoties uz to, ka šajā vietā pēc aculiecinieku ziņām jau noslikuši vismaz 13 bērni. Šie Jāņi mātei paliks sāpīgā atmiņā visu mūžu. Bērni tik ļoti priecājušies par iespēju nosvinēt svētkus pie dabas, pirms tam paspējuši vien kopīgi nofotografēties... Cilvēka dzīvība ir ļoti trausla, un no svētkiem līdz traģēdijai ir tikai viens solis.

Ginta

LAUKSAIMNIEKIEM

Aizkalnes pagasta Apšeniekos notika Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja un uzņēmuma «Kemira» rīkotais mācību seminārs un lauku diena graudaugu aizsardzībā. Tika izmēģināts jauns herbicīds nezāļu iznīcināšanai. Mācības notika Marijai Vaivodei piederošā kviešu laukā, kur pavasarī dominējošā daudzumā bija ieviesusies nezāle — ķeraiņu madara.

Kā cīnīties pret nezālēm

Tagad Marijas Vaivodes ziemas kviešu 'Mironova' sējums bija pakļauts uzmanīgai apskatei. Speciālisti pētīja kviešu stiebrus, lapas, meklēja kaitēkļus, noteica slimības. Pavasarī šajā laukā bija stipri izplatījusies nezāle — ķeraiņu madara. Kviešu cerošanas fāzē sējums tika apstrādāts ar Kemiras augu aizsardzības līdzekļiem *granstaru* un *primusu*. Pēc apstrādes kvieši no nezālēm atbrīvojušies, un lauka dienas dalībnieki varēja uzskatāmi pārliecināties, ka kviešu labsajūtu tās vairs neapdraud un nenomāc. Tomēr lauksaimniecības speciālistu vērtīgajām acīm nepaslīdēja garām, ka atrodami arī augi, ko skārusi slimība — kviešu dzeltenplankumainība, mitrasa, kā arī nelielos apmēros rūsa. Tika uzieti arī augu kaitēkļi.

Andris Ķiploks, uzņēmuma «Kemira» Austrumlatvijas reģiona pārstāvis, klātesošajiem zemniekiem sniedza informāciju par diviem preparātiem no graudaugu aizsardzības līdzekļu bagātā klāsta — *granstaru* un *primusu*, kas ir apvienoti maisījumā. Kā uzskatāms piemērs tika izmantoti fakti par konkrētā kviešu lauka stāvokli pirms un pēc apstrādes. Andris Ķiploks uzskata, ka pielietotie preparāti kviešu laukā pret nezālēm iedarbojušies perfekti.

Zemnieki kļūst aizvien izglītotāki, pēc atbildēm uz daudzajiem klātesošo jautājumiem, «Novadniekam» teica Andris Ķiploks, un tagad neviens vairs nejautā — vai sējums vispār jāmiglo.

Alla Kalāne, Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vadītāja, pastāstīja, ka reģionālā nodaļa pastāv kopš 1. jūnija ar nolūku novērot augu aizsardzības līdzekļu apriti, mācīt zemniekus, kā tos pielietot, kontrolēt sēklu apriti, kā arī valstī ievēdamās un izvedamās kravas augu sanitārajai kontrolei.

Lauka dienas, teica Alla Kalāne, notiek regulāri, un tagad tajās piedalās jau citas paaudzes zemnieki. Zemes kopējiem ir grūti veikt individuālus izmēģinājumus saimniecībās. Šādas mācības palīdz saprast, kas jādara savos tīrumos, iztērējot pēc iespējas mazāk līdzekļu labākas ražas iegūšanai.

● Augu aizsardzības līdzekļu firmas «Kemira» Austrumlatvijas pārstāvis Andris Ķiploks Aizkalnes pagasta Apšeniekos konsultē zemniekus un lauksaimniecības speciālistus nezāļu, kaitēkļu un slimību apkarošanā. Foto: M. Rukosujevs

Šī informācijas diena man deva ļoti daudz, teica piemājas zemes īpašniece Mārīte Jonāne no Aizkalnes pagasta. Katram, kurš iestā-

da kaut vai tikai vienu ogu krūmu vai iesēj vienu burkānu vāgu, grības, lai izaugtu arī raža. Lai darbs nebūtu par velti un lai būtu arī ko

novākt. Tādēļ ir ļoti svarīgi zināt, kā cīnīties, ko un kā pielietot pret augu slimībām, kaitēkļiem, nezālēm. L. Rancāne

POLITISKĀ REKLĀMA

POLITISKĀ REKLĀMA

POLITISKĀ REKLĀMA

POLITISKĀ REKLĀMA

Sekmīga domes darba pamats ir sadarbība ar vēlētājiem

8. jūlijā Preiļu novada vēlētāji jau otro reizi šogad dosies uz vēlēšanu iecirkņiem, lai izraudzītos savus priekšstāvjus. Jācer, ka šoreiz tas izdosies, un novada domes deputāti tiks ievēlēti godīgā cīņā bez "dvēseļu pārdošanas" un balsu

pirkšanas. Katrā ziņā Tautas partijas deputātu kandidāti un viņu atbalstītāji tāpat kā 11. martā nebūs tie, kuri vēlētāju pārliecināšanai izmantos negodīgus līdzekļus.

Mēs esam gatavi runāt un vienoties ar visiem tiem politiskajiem spēkiem, kuriem patiesi rūp novada nākotne un kuriem ir reāli priekšlikumi Preiļu attīstībai.

Ar mūsu programmu, kurā nosprausti veicamie darbi gan tuvākai, gan tālākai nākotnei, ikviens var iepazīties mūsu birojā Brīvības ielā 4.

Turpat jūs varat tikties ar mūsu deputātu kandidātiem un viņiem personīgi uzdot savus jautājumus vai izteikt norādījumus. Joprojām jūsu rīcībā ir bezmaksas telefons. Zvaniet un izskatiet savas problēmas!

Tikai kontaktā ar vēlētājiem var būt labs politiķis. Tieši dzīvā saikne ar cilvēkiem ir tā, kas dod iespēju pašvaldībai sekmīgi veikt savu galveno uzdevumu – pēc iespējas labāk aizstāvēt novada iedzīvotāju intereses it visur – mājās, skolā, uz ielas un darbā.

Mēs varam droši apgalvot, ka spēsim izpildīt dotos solījumus, jo mūsu sarakstā ir cilvēki, kuri ar darbu un sabiedriskajām aktivitātēm daudzkārt apliecinājuši savu varēšanu. Mums ir spēcīga un pieredzējusi komanda, kuras dalībnieki ir zinoši dažādās dzīves jomās.

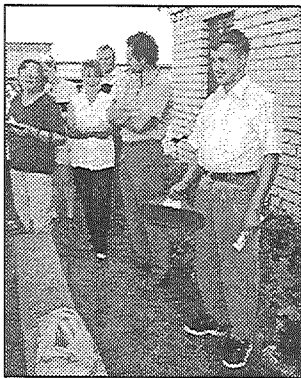
Tautas partijas saraksta vārdā –
Jāzeps Šņepsts

1. JĀZEPS ŠŅEPSTS
LR 7. Saeimas deputāts.
2. JĀNIS EGLĪTIS
Preiļu Valsts ģimnāzijas direktors.
3. ALDIS ADAMOVIČS
Preiļu 1. pamatskolas direktors.
4. VALENTĪNA LUKAŠEVIČA
a/s "Preiļu siers" tehnoloģe.
5. VLADIMIRS TOČKO
SK "Cerība" treners.
6. DAIGA ANCĀNE
Preiļu virsmēģniecības mežziņa vietniece.
7. JĀNIS LĀCIS
Preiļu slimnīcas ķirurgs.
8. EDUARDS CAICS
pensionārs.
9. ZOJA JAKIMOVA
SK "Cerība" trenere.
10. MARIANS URČS
z/s "Edeļveiss" īpašnieks.
11. AIGARS ZĪMELIS
SIA "Būvteks" direktors.

Kopā veidosim Preiļu novadu!

LAUKSAIMNIEKIEM

Lauka dienas par augļu dārzu kopšanu, ko Daugavpils rajona Nīcgales pagastā vadīja Dobeles dārzkopības selekcijas un izmēģinājumu stacijas vadošā pētniece Māra Skrīvele, bija pulcinājušas arī daudzus Preiļu rajona zemniekus.

● Ar šādas piltuves palīdzību, ko piestiprina smidzinātājam, saimnieks Jānis Vaiders vasaras sākumā miglo nezāles ap ābelītēm, vienlaikus piltuve neļauj ķīmiskajai vielai nokļūt uz ābelīšu lapām.

Katra ābele ir individuāla

Rutas Vaideres saimniecībā Daugavpils rajona Nīcgales pagastā pagājušajā pavasarī ierīkoti ābeļu stādījumi aizņem 2,5 hektārus. Šajā platībā aug pusotrs tūkstotis ābeļu stādīņu (katrā hektārā aptuveni 650 ābelītes). Pirms stādīšanas konsultējušies ar speciālistiem un izvēlējušies piecu šķirņu stādus — 'Kortland', 'Delikateš', 'Orlovskaja Polosataja', 'Žiguļovskaja' un 'Paula Red'. Mazie stādīņi jau manāmi sakuplojuši un zaros rotājas krietns krāsains ābolēnu. Visu izvēlēto šķirņu āboli paredzēti ziemas glabāšanai. Vasaras ābolus audzēt nav izsīgi, jo ābolu laikā raža jāatpar pāris santīmiem kilogramā.

Augļkopība pēdējos gados kļuvusi visai populāra, pērnajā gadā par stādījumiem zemnieki saņēma prāvas subsīdijas, kas gandrīz pilnībā nosedza stādījuma ierīkošanas izmaksas. Subsīdijas augļu dārzu ierīkošanai ir arī šogad, taču vairs ne tik lielas. Augļu dārza stādīšana saimniekiem neesot sagādājusi īpašas problēmas. Divarpus hektārus četratā apstādījuši 4 dienās. Saimnieks ar arklu izdzinis vagas, kurās likuši jaunus stādus. Pirms tam paredzētajā vietā augušas auzas, vasarā tās apertas, tādējādi stādiem nodrošināts zaļmēslojums.

Stādīt izmantots kompleksais mēslojums, tāds pats, kādu dod ābeļiem. Pirms stādīšanas gan veikta augsnes analīzes, lai noteiktu, kādu elementu zemē trūkst. Uz katru ābelīti saimnieks bēris divas saujas minerālmēslu, un, kā uzskata Māra Skrīvele, kas ir pieredzējusi speciāliste augļu dārzu kopšanā, tas ir pilnīgi pietiekami. Ja kālijs un fosfors augsnei ir normālā daudzumā, tad ar komplekso mēslojumu nevajadzētu pārceņties, jo tas gluži vienkārši neatmaksājas. — Mēs neesam pieraduši rēķināt, bet ārzemēs dārzkopji vispirms izskaitļo, vai tas viņam atmaksāsies, un nekad neiegulda lielus līdzekļus, ja tiem

nav atdeves. Latvijā reizēm pārceņšamies, ieguldām naudu, pārkam minerālmēslus, priedzājamies par zaļās masas pieaugumu, kociņš ir lapots un sulīgs, aug strauji, taču līdz ar to mazina salciētību, «sulīgās» ābelītes viegli apsalst, — skaidro M.Skrīvele.

Augļu koku audzētājiem ir vairākas tipiskas problēmas, piemēram, kā pasargāt stādījumus no salnām. Zemnieki stāstīja, ka pavasarī tiekot gan kurti uguns kuri, gan kūpināti dūmu preparāti, taču, atkarībā no reljefa šīs metodes ne visur der. Lai pasargātu kociņus no salnām, speciālisti iesaka katrā piektajā rindā dedzināt mitras salmu ķīpas, var izlīdzēties arī ar laistīšanu naktīs. Vēl lietderīgi kā mulču izmantot zaģu skaidas, mizas vai šķeldu. Ap stumbru skaidas un mizas var apbērt, izveidojot konusiņu, tas pasargās sakņu kakliņu no apsaldšanas. Māra Skrīvele iesaka ābeles ar skaidām mulčēt tad, kad zeme jau sasalusi. Šāda «sega» palīdzēs kociņiem pārzimot un pavasarī nedaudz aizkavēs ziedēšanu, jo zeme zem mulčas kārtas ilgāk paliek sasalusī. Mulča, kas uzklāta uz sasalušas zemes, nekaitēs arī tad, ja uzņāks straujš atkusnis.

Starp ābelīšu rindām atstātas 4 — 6 metrus lielas atstarpes, pa vidu aug zālājs, kas gan nav sēts speciāli. To regulāri apļauj, tā nodrošinot dabisku zaļmēslojumu. Josla ap ābelītēm jātur tīra no nezālēm, atgādina Māra Skrīvele, saimnieki, izmantojot speciālu piltuvi, apmales miglo ar raundapu.

Māra Skrīvele dabā rādīja, kā veidojams ābelītes vainags. Šajā jomā mūsu dārzkopjiem daudz jāmacās, jo augļkopībā nekad nav iespējams apgūt visas gudrības uzreiz. Katrs kociņš ir individualitāte, tādēļ vainagu veidošanā nav vienotas sistēmas vai universālas receptes. Svarīgi ir saprast, kas augam nepieciešams, kādas ir tā bioloģiskās un fizioloģiskās prasības. Pirmais darbs ir zaru leņķu veidošana. Šajā jomā dabai jāpa-

līdz, jo bieži vien jaunajiem kociņiem zaru leņķi ir pārāk mazi. Jaunos, «mikstos» zariņus mēdz atlikt ar koka knaģīšiem, tad tie veido pareizo leņķi. Knaģus tur vidēji 10 dienas. Nākamajā gadā «atknaģētos» zariņus vajadzētu atlikt vai nu ar atsvariņiem, vai ar speciālām zaru gumijām, kuras ir ļoti ērtas, jo nav jānoņem, tās pašas sadalās. Atsvaru kāršana zaros ir nesalīdzināmi darbietilpīgāks un grūtāks process nekā atliekšana ar gumiju. Šādas gumijas jau var iegādāties arī Latvijā, tās izplata firma «Scheteling», un 1000 gumijas maksā vidēji 3-4 latus. Jāteic gan, ka ar gumiju atlikt varēs tikai tāds zariņus, kuri jau «ievingrināti» ar knaģiem, pretējā gadījumā zars nolūzīs.

Māra Skrīvele mūsu augļkopjus mudināja veidot nevis tradicionālos, bet gan plakanos zaru vainagus ar diviem spēcīgiem skeletzariem. No šādi veidotām ābelēm ir ļoti viegli novākt ražu, jo augļi nav paslēpušie zaru biežņā, bet gan aizsniedzami ar roku, pie tam, tie visi ir saules gaismas apspīdēti, vienādi skaisti un ar vienmērīgu krāsojumu. Šādiem āboliem ir tīrgus izskats, bet tas augļkopim ir pats svarīgākais, uzsver zinātniece.

Latvijā šobrīd līderu pozīcijās ir puspunduru un punduru ābeles, kas ir augumā nelielas, tādēļ vieglāk kopjamas un veidojamas. Arī pēc ražas šādās ābelēs nebūs jākāpj ar trepēm. Māra Skrīvele atzina, ka īpašus mīnusos pundurābeļu izvēlē neredz, protams, tās ir jākopj, taču jebkurš dārzs prasa šādas rūpes. Veidojot vainagu, M.Skrīvele ieteica liekos zariņus vienkārši izlauzt nevis izgriezt ar dārza šķērēm, jo laužuma vietā nekad neveidojas slimības, kas nereti notiek tajās vietās, kur stumbru skāris nazis vai šķēres.

Pret saules apdegumiem pirmais veicamais pasākums ir ābelīšu atsiešana, lai tās augtu vertikāli nevis ieslīpi, kā bieži vien notiek valdošo vēju ietekmē. Augot taisni, piesiets pie mietiņa, kas atro-

● Dobeles dārzkopības selekcijas un izmēģinājumu stacijas vadošā speciāliste Māra Skrīvele stāsta, kā pareizi atliekami ābeļu zari, lai tie veidotu nepieciešamo augšanas leņķi un vēlāk no ražas smaguma nelūztu. Foto: G.Kraukle

das apmēram 10 cm no stumbra, kociņš pats sevi pasargās no saules ar lapu vainaga radīto noēnojumu. Arī kalpošana pret saules apdegumiem raksturīga tikai Latvijas mazdārziņiem, tādēļ Māra Skrīvele atzina, ka kalpošanai nav būtiskas nozīmes. Ja kaut ko lietas labā vēlas darīt, labāk ir kociņus apsiet, jo tā tie būs pasargāti gan no saules, gan zaģu «uzbrukumiem», kurus nereti neaizkavē pat divmetrīgais žogs.

Jānis Valainis, zemnieks no Aglonas pagasta:

— Pagājušā gada rudenī savā saimniecībā sastādījām ābelītes 1,3 ha platībā. Pamazām mācāmies, kā kopt, ko un kad darīt. Šopavas stādījums stipri cieta salnās, jo mums ir dažādas augsnes — māls, kūdra, arī reljefs nav vienmērīgs, grūti pasargāt no sala. Ģimenē aug divi bērni, ir jādodomā par to, kā iztiksim nākotnē. Piens maksā 5-7 santīmi, par to pašu naudu neesam saņēmuši — parādā gan Preiļu, gan Rēzeknes, gan Krāslavas uzpircēji. Augļu dārzs nav vienas dienas darbs, tas ir nākotnei. Kopšanā daudz palīdz konsultante no Daugavpils rajona Janīna Kursīte,

ir speciālā literatūra, pats esmu iesācējs, tādēļ braucu uz semināriem, jautāju, mācos. Tie semināri, kas notiek telpās, mani neinteresē, gribu redzēt, kā kopšana notiek dabā.

Terēzija Jaunromāne, zemniece Rožkalnu pagastā:

— Rudenī iestādījām hektāru ābeļu, hektāru aveņu un 1,2 hektārus ķiršu. Visu laiku mācāmies, skatāmies, kur pieļautas kļūdas, kur esam darījuši pareizi. Rindstarpas mēs pat ravējam, tagad, kamēr kociņi ir mazi, starp ābeļu rindām aug kartupeļi. Pavisam ir piecas šķirnes ābeļu, nedaudz arī bumbieru. Augļkopībā redzam perspektīvu, jo pienu jau nevienam nevajag, gaļu arī ne. Lopkopībā esi noslogots no rīta līdz vakaram, bet ienākumi ir mazi. Protams, augļkopība prasa zināšanas, bet, ja ir interese, tad visu var iemācīties. Subsīdiju nauda mums praktiski sedza visus stādīšanas izdevumus, esam ierīkojuši arī zemeņu stādījumus. Vislielākās izmaksas veido žogs ap augludārzu, lai pasargātu kociņus no zaģiem, tas mums izmaksāja 500 latus.

G.Kraukle

● 2,5 hektāros Vaideru ģimene audzē pusotru tūkstoti puspunduru ābelīšu.

CILVĒKS LAUKOS

Nakts dežūra četrdesmit triju gadu garumā

— Kad diendienā redzi šos cilvēkus, tā vien liekas, ka nekas daudz nav mainījies. Tāpat kā agrāk nāk slimnieki. Gados vecākiem vajag spiedienu pamērīt, pilsetas ārstu izrakstītās procedūras uztaisīt. Jaunie nāk retāk, viņiem vairāk iespēju apmeklēt polikliniku centrā. Bet dzīve pēdējā laikā mainījies pārlicku strauji. Vecie ļaudis nespēj izmaiņām tikt līdz, viņi daudz ko neizprot un nervozē tāpēc. Padzirdējuši, piemēram, ka likvidēsot feldšeru punktus. Prasa man, ko tad mēs darīsim, kur paliksim, kur turpmāk griezties. Citi gadiem nav bijuši Preiļos, nemaz neaizbrauc pie daktera. Tur vispirms rindā pie ģimenes ārsta jāgaida, tad jāmēģina tikt pie speciālistiem, ja saņemts norīkojums. Vienā dienā tas nemaz nav iespējams.

Pagasta iedzīvotāji pierakstījušies pie vairākiem ģimenes ārstiem — Gitas Džeriņas, Anatolija Ruskūļa, Ļubovas Kirsanovas, Jāņa Petrāna. Ģimenes ārstiem jau nav laika uz Silajāņiem bieži braukt. Tāpēc savārgušie bieži nāk pēc palīdzības pie manis. Ja gadās kas nopietns, saucu «ātros». Uz vietas varu uztaisīt tikai vienkāršākās asins un urīna analīzes, asinspiedienu izmērīt. Bet rentgens un smalkāki izmeklējumi jāveic Preiļos. Akūtos gadījumos sniedzu pirmo palīdzību. Kad pacientam paliek labāk, vienalga jāsuņa pie ārsta uz Preiļiem.

Silajāņos strādāju četrdesmit trīs gadus. Manu acu priekšā izaugušas jau divas paaudzes. Tiem bērniem, kuru māmiņām gadījās dzemdības pieņemt, tagad pašiem

bērni skolā mācās. Tikai es joprojām te. Kā ar apmaksu? Feldšeriem alga nekad liela nav bijusi. Paldies pagasta padomei, kas par mani maksā sociālo nodokli, kā arī apmaksā feldšeru punkta uzturēšanas izdevumus — par telefonu, elektrību, malku. Malkas skaldīšanai norīkoja pat bezdarbniekus palīgā. Būs talcinieki, kas pagales šķūnītī sanesīs. Tie mani mazbērni — Aigars, Kristaps un Līga. Vecākais no viņiem ir Aigars, puisis mēģina jau tūrumus ecēt, kartupeļus vagot. Lai tik mācās, lai tik strādā.

Godīgi sakot, laukos es viņiem neredzu nekādu perspektīvu, bet tā būs viņu pašu izvēle. Aigaram, piemēram, patīk dažādi galdniecības darbi, mēbeles meistarot. Lai mācās to, kas tīkams, bet katra apgūta lauku darbu iemaņa dzīvē noderēs.

Mani ļoti uztrauc, ka pagasts kļūst aizvien «vecāks», palielinās pensionāru skaits. Tas nozīmē, ka pieaug hronisko slimnieku skaits. Vienlaikus jūtama tendence, ka vecākā paaudze dzīvo krietni ilgāk nekā jaunākie, bieži ir tā, ka pēkšņi no dzīves šķiras pat trīsdesmit un četrdesmitgadnieki. Bet apkārtējās sādžās dzīvo astoņdesmit piecus un deviņdesmit gadus vecas tantīņas, kuras pašas atnāk uz feldšerpunktu, ja kāda ķibeļa gadījies.

Demogrāfiskā situācija laukos sliktā. Šogad pagastā piedzimis tikai viens bērniņš, bet nomiruši jau astoņi cilvēki. No pilsētām šurp uz pastāvīgu dzīvošanu arī neviens nebrauc. Deviņdesmito gadu sākumā daudzi te ņēma

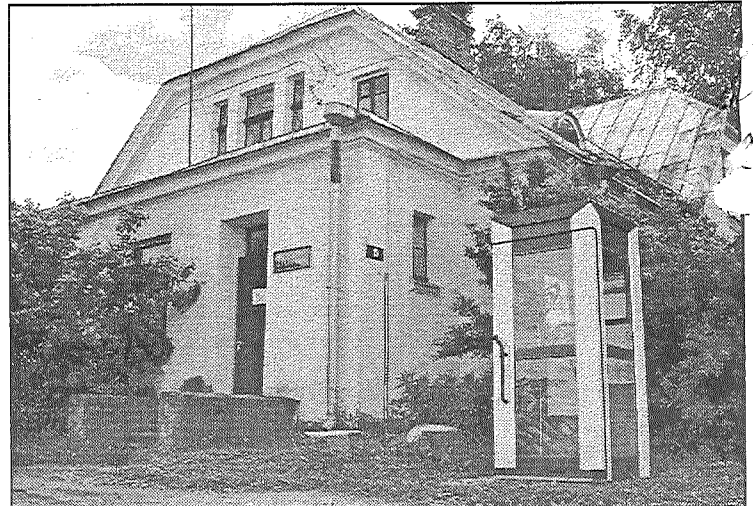

● Silajāņu feldšerītei Valentīnai Piskunovai ziemā būs silti. Vajag tikai sanest malkas šķūnītī baltās bērza šķīlas, lai līdz vēju un lietavu laikam labi izžūst. Tad degs sprakstēdamas un sildīs gājienā nosalušās rokas.

mantojamo zemi, ņēma zemi nomā. Tagad redz, ka nav nekādas jēgas. Tirumi tā arī stāv tukši, aizaug ar nezālēm un krūmiem. Labi, ja kāds kaimiņš paņem nomā. Neredzu vidējo paaudzi, kurai te būtu un kura varētu strādāt. No mediķa skatu leņķa lūkojoties, liela daļa no viņiem ir slimi — ar paaugstinātu arteriālo spiedienu pārlicējs nervozitātes dēļ. Pastāvīga darba daudziem nav jau gadiem, līdz ar to mazi ienākumi. Bet bērni ir skolā jālaiž, ģimene jāpabaro un jāapgērbj. Pašu veselībai naudas neatliek, jo slimīca maksā naudu, zāles maksā naudu.

Daudzviet Latvijas laukos ļoti aktuāla ir alkoholisma problēma. Nedomāju, ka to varēs izskaust pilnīgi, taču ir jāpieliek pūles, lai dzeršanu samazinātu. Pie tam zemās maksātspējas dēļ tiek lietots nezināmas izcelsmes alkohols, kas nopietni grauj cilvēku veselību. Sekas tiek manītas ik dienas — alkohola dēļ cilvēki slimo ar dažādām iekšējām kaitēm, strauji palielinājis depresiju skaits, ģimenēs skandālu dēļ cieš bērni.

Par bērniem man ir īpaša rūpe. Lepojos ar to, ka šogad neviens no Silajāņu pamatskolas beidzējiem nebija jāatbrīvo no eksāmeņiem sliktā veselības stāvokļa dēļ. Arī ar infekcijas slimībām mūsu skolā bērni neslimoja, vienīgi parastās saaukstēšanās, bronhīti. Pirmsskolas vecuma mazuļus uz profilak-

● «Lattelekoms» atvēris pasauli — tā, šķiet, pauž pie Silajāņu feldšeru punkta novietotā skaistā un modernā telefonbūda. Foto: M.Rukosujevs

tiskām apskatēm reizi mēnesī aicina pediatre, skolā ik gadu notiek bērnu padziļināta apskate, kad vajadzības gadījumā tiek izsniegti norīkojumi pie speciālistiem. Es pati skolēniem regulāri pārbaudu redzi, dzirdi. Bieži nākas konstatēt bērniem stājas traucējumus. Tas nozīmē, ka skolā viņiem nav ērtas un augumam atbilstošas darba vietas, netiek organizēta ārstnieciskā vingrošana.

Uztrauc tas, ka bērniem arvien vairāk pazeminās imunitāte. Īpaši respiratorās slimības pielīp ātri un praktiski visai klasei. Es, protams, varu aicināt vecākus bērniem dot vairāk vitamīnu, taču zinu, ka viņi tos nevar atļauties nopirkt.

□ □ □

Valentīnas Piskunovas pieņem-

šanas stundas feldšeru punktā ilgst no pulksten 8.00 līdz 12.00. Tad paredzēts laiks mājas vizītem. Citreiz pacients piezvana savai dakterītei, kā pagastā daudzi sauc feldšeri, vēlā vakara stundā vai pat naktī. Vai arī lakstīgalas pogo, vai arī sijā lietus un putina sniegs, sirmā feldšerīte dodas ceļā. Paldies, ja kādu reizi atsūtīta automašīna pretī vai ratos iejūgts zirzdiņš. Bet kājām nostaigātie kilometri mērāmi simtos un tūkstošos.

43 gadus Silajāņu feldšerī ilgst nakts dežūra. Un to vairs nevar izmērīt ne kādreizējos rubļos, ne tagadējos latos. To var izmērīt vienīgi bezgalīgā pateicībā, ko lieli un mazi pagasta ļaudis veltījuši savai glābējai.

L.Kirillova

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

EURO PART

SIA

Auto rezerves daļas, autoriepas un piederumi kravas automašīnām, piekabēm, puspiekabēm un autobusiem.

**EUROPART LATINA
TIRDZniecības
MENEDŽERIS DAUGAVPILĪ**

Stacijas iela 129j, Daugavpils
tālr./fakss: 5407496, 5407497
mob. tālr.: 6549466

INFORMĀCIJA

Baltijas investīciju vortāls

Ekonomisti interneta un e-komercijas lomu mūsdienā ekonomiskajos procesos salīdzina ar efektu, kādu savulaik radīja elektroenerģijas un dzelzceļa ienākšana pasaules ekonomikā. Neprasme šīs iespējas izmantot, drīzumā būs līdzvērtīga neprasmei lasīt vai rakstīt. Pēdējo gadu laikā ir radusies pilnīgi jauna vide cilvēku savstarpējām komunikācijām un attiecībām, kas pārrāvusi visas ģeogrāfiskās un laika robežas. Ir radušās jaunas iespējas uzņēmējdarbības attīstībai un darījumu veikšanai.

Jaunas iespējas

Preiļu novada dome informē par jaunām iespējām uzņēmējdarbības attīstībā, kas varētu ievērojami sekmēt biznesa pieaugumu. Novada domes attīstības plānošanas speciālisti aicina uzņēmējus izmantot šīs iespējas, piedāvā informāciju, kā arī konsultē ieinteresētās puses, mēģinot rast pēc iespējas racionālākus un lētākus informācijas saņemšanas ceļus. Mūsu misija ir palīdzēt jebkuram Preiļu novada uzņēmējam apgūt jaunus ekonomiskās attīstības ceļus un izmantot šeit sastopamās iespējas.

Piesaistīt kapitālu — tas ir no vieglākajiem uzdevumiem. Ja lieliem un pazīstamiem uzņēmumiem to izdarīt ir vairāk vai mazāk viegli, tad mazākajiem un vidējiem uzņēmumiem saskaras ar lielām problēmām, īpaši tajos gadījumos, ja šie mazie un vidējie uzņēmumi atrodas tālu no valsts biznesa un ekonomikas centriem. Tomēr arī šai problēmai ir rasts risinājums. *BalticVenture.com* piedāvā jaunu

pakalpojumu, kurš uzņēmējiem dod iespēju piesaistīt stratēģisko vai finanšu investoru, atrast biznesa partnerus projekta realizēšanai vai pārdot uzņēmumu.

BalticVenture.com piedāvā izvietot projektus un uzņēmumus «Investīciju meklēšanas» vai «Biznesa pārdošanas» datu bāzēs. Tā tiek piedāvāta iespēja izvietot informāciju par saviem projektiem un uzņēmumiem, kuriem ir nepieciešama kapitāla piesaiste.

Investīciju piesaiste

SIA «INTERMUNDIA» pirmo reizi Baltijā sāka piedāvāt investīciju un kapitāla piesaistīšanu ar interneta palīdzību. Tieši tādēļ tika izveidots Baltijas investīciju vortāls *BalticVenture.com*. Tas domāts, lai palīdzētu Baltijas uzņēmumiem piesaistīt kapitālu un atrast biznesa partnerus uzņēmējdarbības attīstībai. Šajā vortālā pirmo reizi Baltijas reģionā vienā projektā ir apvienota informācija par investoriem, uzņēmējiem, starptautiskajām institūcijām, valstiskām un nevalstiskām organizācijām, biznesa konsultantiem u.c., kuri ir iesaistīti un ieinteresēti investīciju procesā Baltijas valstīs un konkrētos uzņēmumos.

Projekta specifika slēpjas faktā, ka, izmantojot virtuālās realitātes radīto interneta tīklu, partnerus var atrast gan tie, kuri ir gatavi ieguldīt līdzekļus Baltijas uzņēmumos, gan tie, kuriem tie nepieciešami. Citiem vārdiem sakot, vortālā tiek investīciju pircēji un pārdevēji. *BalticVenture.com* nedod nekādas garantijas, ka investīciju meklētāji arī sameklēs saviem pro-

jektiem nepieciešamos līdzekļus, jo vortāla galvenais uzdevums ir abas puses savest kopā. Tomēr vortāla speciālisti var palīdzēt sagatavot nepieciešamo dokumentāciju investīciju piesaistes procesam, piemēram, biznesa plānu.

Datu bāzes

Vortāla stūrakmens ir piecas dažādas datu bāzes. Klūstot par «Investora datu bāzes» dalībnieku, paveras iespējas investēt un iesaistīties daudzsoļātajos un iesaistītajos projektos un uzņēmumos visā Baltijā. Tur var viegli atrast informāciju par uzņēmumiem, kas meklē finansiālu vai cita veida atbalstu, par nepieciešamo investīciju summu, industrijas priekšrocībām. Šobrīd «Investoru datu bāzē» ir jau astoņi investori un kopējais piedāvāto investīciju apjoms sasniedzis 70 miljonus ASV dolāru.

Savukārt «Investīciju meklēšanas datu bāzē» dalībniekiem ir iespējas atrast investīciju fondus, individuālos (privātos) investorus, riska kapitāla fondus, industriālos investorus, kuri īpaši vēlas sadarboties un investēt Baltijas valstu uzņēmumos. «Investīciju meklēšanas datu bāzē» dalībniekiem viegli var atrast tie, kuri ir gatavi investēt. Uzņēmējiem būs iespēja atrast konsultantus, kuri atrisinās juridiskos, tirgus izpētes un personāla jautājumus, kā arī sniegs audita pakalpojumus.

Tie, kuri vēlas pārdot savu uzņēmumu, droši var ievietot savu informāciju «Biznesa pārdošanas datu bāzē». Arī maksātnešpējīgo uzņēmumu administratoriem tiek piedāvāta unikāla iespēja atrast uzņēmumam pircējus.

«Konsultantu datu bāzē» dalībnieki var reklamēt biznesu, atrast vietējos un ārvalstu klientus, būt pirmie, ar kuriem sadarbosies investīciju fondī, bankas, privātpersonas vai uzņēmumi.

Tie, kuri meklē sponsorus, droši var izvietot informāciju «Sponsoru meklēšanas datu bāzē». Par šīs datu bāzes dalībnieku var kļūt jebkurš, kam vien ir nepieciešams finansiālas vai citas formas atbalsts: sabiedriskās organizācijas, studenti, skolas, universitātes, privātpersonas un pašvaldības.

Piedalīšanās investīciju meklēšanā

Kļūst par *BalticVenture.com* datu bāzes dalībnieku ir pavisam vienkārši. Vispierms jāizlemj, kurā datu bāzē piedalīties. Tad ir jānoslēdz līgums, internetā jāaizpilda speciāla pieteikuma forma un jāsamaksā dalības maksa. Salīdzinot ar citiem informācijas avotiem, kas saistīti ar investīcijām un biznesa attīstību Baltijas valstīs, *BalticVenture.com* ir specifisks, viegli pieejams, ātrs un lēts.

Lai iepazītos un uzzinātu plašāku informāciju, ir jāapmeklē vortāls — www.balticventure.com vai arī jāraksta armands.jaunzars@balticventure.com

(Materiāls sagatavots, izmantojot *BalticVenture* materiālus un internetā publicēto informāciju)

Valerijs Stūris,
Preiļu novada domes
attīstības plānošanas
nodaļas vadītājs

Daži skaitītāji savu darbu jau pabeiguši

Lauksaimniecības skaitīšana, kas noris no 1. jūnija līdz 5. jūlijam, mūsu rajonā rit veiksmīgi, informē Centrālās statistikas pārvaldes Preiļu rajona nodaļas vadītāja Konstantīna Seile. No 9515 saimniecībām skaitītāji pabijuši jau 7542 saimniecībās, kas ir aptuveni 78% no kopējā skaita.

No 7542 apmeklētajām saimniecībām 7442 gadījumos aptaujas anketas ir aizpildītas, 69 gadījumos saimniekus nav izdevies sastapt mājās, un skaitītāji šajās saimniecībās atstājuši zīmītes, kurās saimnieki lūgti sazināties ar skaitītājiem, lai vienotos

par apmeklējuma laiku. Lai gan saskaņā ar Valsts statistikas likumu skaitīšanas dati netiek izpausti un ir konfidenciali, atsevišķi saimnieki ir atteikušies skaitītājiem sniegt ziņas par savu saimniecību.

Grūtības sagādā arī tas, ka Preiļu rajonā vairāk nekā pusotrs tūkstotis saimniecību īpašnieku pierakstīti un dzīvo citās Latvijas vietās — ne tikai Preiļos un Līvānos, bet arī Daugavpilī, Rēzeknē, Rīgā, Jelgavā, Jēkabpilī un citviet, tādēļ savos īpašumos nav sastopami. Viņiem statistikas pārvalde izsūta uzaicinājuma vēstules ierasties tuvākajā rajona statistikas nodaļā. Atsaucība gan varētu būt lielāka, Preiļos nav atsaucies neviens īpašnieks, lai gan kopumā tika izsūtītas 20 uzaicinā-

juma vēstules. Pavisam Preiļos vien ir 340 īpašnieku, kuriem pieder saimniecības lauki, Līvānos tādi ir 150 cilvēki, bet citos Latvijas rajonos — 1400 cilvēki.

Katram skaitītājam ir jāapmeklē vidēji 70-80 lauku sētas, daļa skaitītāju savu darbu jau paveikuši. Ļoti labi veicies Pelēču, Siļukalna un Silajāņu pagastā, kur skaitīšanas darbs jau gandrīz noslēdzies. Nedaudz pieticīgāki skaitīšanas rezultāti ir Rudzātu pagastā, arī Vārkavā, taču tur ir salīdzinoši liels to īpašnieku īpatsvars, kuri nedzīvo savos īpašumos, bet kaut kur pilsētās. Patlaban skaitītāji sākuši apmeklēt arī šos īpašniekus gan Preiļos un Līvānos, gan arī citās pilsētās.

Starpgadījumi skaitītāju

gaitās piedzīvoti neesot, sacīja K.Seile. Zināmas grūtības iedzīvotājiem sagādā ziņu sniegšana sakarā ar dzīvojamu un saimniecības ēku celtniecības gadu. Ēkas ir vecas, taču ziņas, kurā gadā tās celtas, sevišķi jaunajiem saimniekiem bieži vien nav pieejamas. Tā kā anketās ir vairāk nekā simts jautājumu, skaitīšana ir diezgan ilgs process, lielākās saimniecībās aizpildīšana ilgst pat divas stundas, tādēļ jautājumus par zemes izmantošanu, sējumu platībām 2001. gada ražai, mēslojuma pielietošanu, mājlopu un mājputnu skaitu, saimniecisko nodrošinājumu, tehniku, būvēm un infrastruktūru būtu lietderīgi pārdomāt laikus.

G.Kraukle

PAŠVALDĪBĀS

Galēnu pagastā

■ **REMONTĒ APTIEKAS TELPAS.** Ar pagasta padomes un iedzīvotāju atbalstu patlaban rit pārbūves un remontdarbi vienistabas dzīvoklī, kur vasaras beigās plānots izvietot aptieku. Kā pastāstīja pašvaldības vadītāja Leontīna Saleniece, būvdarbi rit lēnām, jo darbus topošās aptiekas telpās veic pagasta iedzīvotāji, kas saskaņā ar pašvaldības lēmumu 2 dienas gadā tiek nodarbināti sabiedriskajos darbos. Atbilstoši likumdošanai dzīvoklim, kurā darbosies aptieka, nepieciešamas divas iecijas, kas arī prasa vislielākās izmaksas. Iedzīvotāju spēkiem tiek veikts arī kosmētiskais remonts, un šobrīd aptiekas remontdarbos jau tikuši nodarbināti 9 iedzīvotāji. Remontam nepieciešamo materiālu iegādei pašvaldība piešķirusi mērķdotāciju 150 latu apmērā. Ja darbi veiksies raiti, aptieku līdzās doktorātam plānots atvērt augustā.

Rudzātu pagastā

■ **IZVEIDO VĒLĒŠANU KOMISIJU.** Pagasta padomes deputāti apstiprinājuši vēlēšanu komisiju septiņu cilvēku sastāvā. Tajā darbosies Ēvalds Kārklis, Ilga Bernāne, Anna Cakule, Līgita Pastare, Jānis Pintāns, Irēna Šaraka un Skaidrīte Brūvere.

■ **256 LATI SKOLĒNU UN SKOLOTĀJU APBALVOŠANAI.** No pagasta padomes budžeta prēmēti 12 mācību olimpiāžu uzvarētāji un 10 skolotāji, kas sagatavoja audzēkņus pārbaudījumiem. Kopumā centīgāko Rudzātu vidusskolas skolēnu un skolotāju atbalstam atvēlēti 256 lati. Skolēniem par rajona mēroga mācību olimpiādē iegūto 1. vietu piešķirti 7 lati, par 2. un 3. vietu — 5 lati, par atzinību — 4 lati. Par valsts atklātajās olimpiādēs iegūto atzinību piešķirti 5 lati, par 2. un 3. vietu — 10 lati. Skolotājiem, kas sagatavoja audzēkņus, — 10 lati.

■ **PAGASTS ATBALSTĪS SKOLAS SILTINĀŠANAS IECERI.** Rudzātu pagasta padome solījusi līdzfinansējumu vidusskolas siltināšanas projekta realizācijai jeb energoefektivitātes paaugstināšanai, kas varētu tikt veikta par Pasaules bankas līdzekļiem. Kopējā summa, kas pozitīva risinājuma gadījumā varētu tikt ieguldīta Rudzātu vidusskolas siltināšanā, sasniedz 115 tūkstošus latu. No šīs summas 30% jeb 36 000 latu jāgarantē pašvaldībai, tādēļ deputāti vienojās ņemt kredītu līdzfinansējuma nodrošināšanai uz 9 gadiem ar likmi ne lielāku kā 4 kredīta procenti gadā.

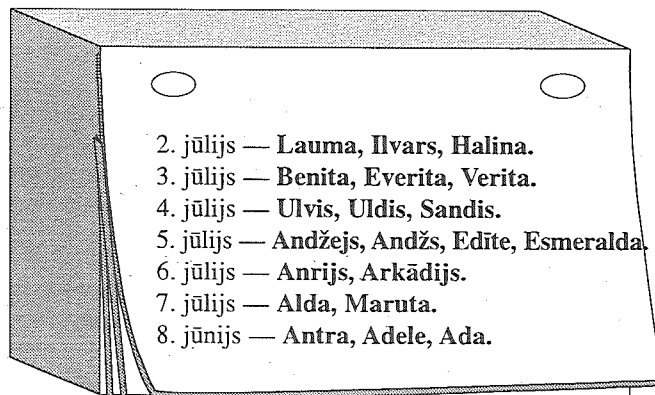
■ **SEDZ ĀRSTĒŠANĀS IZDEVUMUS SLIMNĪCĀS.** Pašvaldība segusi ar ārstēšanos slimnīcā saistītos izdevumus 7 cilvēkiem, katram atmaksāti 15 lati.

■ **VALSTS KONTROLE BEIGUSI DARBU.** Rudzātu pagasta padomē 22. jūnijā darbu beigusi Valsts kontrole, kura pārbaudi šajā pašvaldībā veica atkārtoti. Valsts kontroles atzinums vēl nav saņemts, atklātībai tas kļūs zināms aptuveni pēc divām nedēļām, informēja pašvaldībā.

Līvānu novadā

■ **LĪVĀNU 2. VIDUSSKOLĀ JĀLABO JUMTS.** Līvānu 2. vidusskolas vecā korpusa jumts ir kritiskā stāvoklī. Nepieciešams jumta koka konstrukciju remonts un seguma nomaiņa, informēja Līvānu novada domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko. Vecais šifera segums ir nolietojies un jumts vairs nespēj pasargāt iekšējās no lietus. Nokrišņu laikā no griestiem tek ūdens un applūst ne tikai otrā, bet arī pirmā stāva telpas, tādēļ vairākas klases mācībām izmantot nevar. Tajā pašā laikā telpu trūkumu ļoti asi izjūt Līvānu bērnu un jauniešu centrs, tā pirmsskolas apmācības pulciņi ir palikuši bez savas mājvietas. Ņemot vērā šos apstākļus, skolas jumts būtu steidzami jāremontē. Pašlaik notiek cenu aptauja, taču pēc aptuvenām aplēsēm remonts varētu izmaksāt 5-10 tūkstošus latu.

■ **JAUNIEŠU LĪDERU NOMETNE BAŠĶOS.** 16 jaunieši no Līvānu novada nākamnedēļ uzturēsies Bašķos, kur apgūs zināšanas, kas nepieciešamas koordinējot un vadot dažādas jauniešu interešu grupas. Līvānu novada jauniešu līderu apmācības nometne notiks ar Ziemeļvalstu ministru padomes finansiālu atbalstu un to organizē Līvānu bērnu un jauniešu konsultatīvais centrs «Paspārne». Tādējādi centrs plāno paplašināt savu darbību, jauniešu konsultatīvo un izglītojošo darbu uzticot aktīvākajiem un enerģiskākajiem jauniešiem jeb līderiem.

Audz laimīgs, mazais! Daudz laimes, mazo gaviļņiek!

Ligo dienas pirmais bērniņš — puika piedzima 23. jūnijā agri no rīta. Lai kopā ar māmiņu Ritu **Ceļpīteri** varētu netraucēti iejusties ligo noskaņās, klausoties ligošanu no tuvējā pilsētas parka. Rīta un puisīša tētis **Igoris** ir līvānieši. Mazulītis Ritas vecākiem Zojai un Robertam ir pirmais mazbērns, bet Igora mātei Tatjanai jau otrais mazdēls. Bērniņam vārdiņš vēl nebija izdomāts, bet mamma viņu — dūšīgu puisēli — miļi saukāja par mazu zilonīti.

Turot uz rokām savu pirmdzimto, Rīta izteica vēlēšanos, kaut mazais neslimotu, augtu vesels un stiprs, būtu laimīgs. Lai piepildās māmiņas vēlējumi!

Jānos, 24. jūnijā pasaulē nāca **Elītas un Valda Smolensku** septītais bērniņš — meitene. Ģimene dzīvo Rožkalnu pagastā. Mājas mazulīti aprūpēt palīdzēs Inese, Zane, Gunta, Agnese, Kristaps, kas ir vecumā no 12 līdz septiņiem gadiem. Rindas galā jaunākais līdz šim bija četrgadīgais Mārtiņš. Kuplā pulciņa māte teica, ka viņa kopš bērniņas ir pieradusi dzīvot lielā ģimenē. Viņas vecākiem bijušas sešas meitas un viens dēls. Tagad Antonijai un Konstantīnam ir 13 mazbērni. Arī Valda tēvam Ēvaldam ir 12 mazbērni.

Meiteni kristīs Vārkavas baznīcā. Māmiņa savam jaundzimušajam bērnam pirmām kārtām vēl veselību, jo viss pārējais tad nāks tāpat.

MAREKS ZARABOTKINS («Rūķīši») ir dzimis 23. jūnijā, Ligosvētkos viņam palika seši gadi. Mareks ir gudrs puisis, prot lasīt grāmatas un rēķināt. Viņa labākais draugs ir Vladīks, bet mājās gaida uzticamais sunu puika Bats. Audzinātāja stāsta, ka Marekam patīk lasīt grāmatas un braukt ar velosipēdu, ko zēns saņēmis dzimšanas dienā. Šī bijusi ļoti gaidīta dāvana, tādēļ vismaz vasarā Mareks nolēmis nešķirties no sava divriteņa un brauc ar to arī uz dārziņu.

28. jūnijā dzimšanas diena **VADIMAM JEFIMOVAM** («Pasaciņa»), kuram šogad palika septiņi gadi. Normunds, Raitis un Vladislavs bērnu dārzā bija zēna labākie draugi un rotaļu biedri. Rudenī Vadims sāks skolas gaitas un ir apņēmības pilns čakli mācīties. Dārziņā viņš apguvis gan rakstīt, gan lasīt prasmi. Audzinātāja stāsta, ka sevišķi labi Vadimam padodas diktātu rakstīšana, bet viņa mīļākā grāmatīņa ir stāsts par Pinokio. Brīvajā laikā Vadims aizraujas ar lego.

ARTŪRS SEILIS («Pasaciņa») dzimis 1994. gada 29. jūnijā. Septiņgadīgais zēns ir ļoti kustīgs un jautrs rotaļu biedrs draugiem Raitim, Normundam un Romanam. Artūram ļoti gribas iet skolā, jo viņš nolēmis kļūt par policistu. Skola zēnu vilina arī tāpēc, ka nebūs jāguļ diendusa, kas Artūram nepatīk. Toties ļoti labprāt zēns zīmē un spēlē teātri.

Jāņu dienā Preiļu dzemdību nodaļā piedzima arī dūšīgs puisēlis, kam viņa māmiņa — **Lilija Pastare** no Saunas pagasta — deva vārdu — Andis. Mazais dēlēns jau izjutis savu radnieku mīlestību un gādību. Viņa māmiņu ar skaisziem ziedu pušķiem slimnīcā sveica vecvecāki Janīna un Antons, kam puika ir pirmais mazdēls, krustmāte un citi radi. Lai ir veselība, lai aug liels un stiprs, bet viss pārējais viņam būs, un mīlestības pietiks, maigi aijādama savu bērniņu, teica Lilija.

Vārkavas pagasta iedzīvotājas **Ilzes Čeirānes** meitiņa piedzima 27. jūnijā. Tētis **Raimonds** savu ģimenīti sveica ar kvēlojoši sarkanām neļķēm. Mazulīte Ilzei un Raimondam ir pirmais bērns. Meitiņa nosaukta par Liānu. Šādu vārdu ieteikusi vecmamma Anfīza. Vecmāmiņa un vectēvs Jāzeps dzīvo kopā ar jaunajiem, viņiem ir divas mazmeitas un divi mazdēli.

Raimonda māte Leontīna dzīvo Krāslavas rajonā, viņa sagaidījusi piekto mazbērnu.

Meiteni kristīs Vārkavas baznīcā. Kūmās lūgti Ilzes brālis un māsiņa.

Ilze pateicās visam dzemdību nodaļas personālam par palīdzību.

24. jūnijā dzimšanas diena bija **KATRĪNAI SAMOVIČAI** («Pasaciņa»), viņai apritēja četri gadiņi. Katrīna pastāstīja, ka viņas labākie draugi ir Dana un Alvis. Dzimšanas dienā meitene dāvanā saņēmusi smaržas un lūpkrāsu. Viņai ļoti patīk kārtot mantas un uzpost telpas, kā to dara auklīte dārziņā. Arī Katrīnīte mājās māmiņai ir čakla palīdzība. Viņas mīļākā rotaļlieta bērnu dārzā ir balts un mīksts lācēns, savukārt mājās viņai ir draudzīnīšs — kaķītis Murītis.

Medus mūsu veselībai

Medus, kā zināms, ir ļoti veselīgs dabas produkts. Jo labāk tas nostiprina veselību, lietots dažādos maisījumos.

Alveja medū paaugstina organisma imunitāti un uzlabo asins sastāvu. Šī kombinācija ir ļoti efektīva augšējo elpošanas ceļu iekaisumu, kā arī klepus gadījumā.

Arī rutki ar medu spēcina organismu un ārstē iekaisumus, saaukstēšanos un klepu. Palīdz arī pret gastrītu, aknu cirozi, hepatītu, mazināšanu, kā arī mazināšanu žultsakmeņu veidošanos un izdzen cērmes.

Par organismu spēcinošu līdzekli uzskatāms medus kopā ar smiltsērķsku eļļu — ārstē kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas čūlu, regulē skābes daudzumu kuņģī, palīdz sadziedēt brūces un apdegumus.

Greimošanas orgānu darbību un vielmaiņu labvēlīgi ietekmē selerijas maisījumā ar medu. Ar to var ārstēt impotenci, atvieglot klimaktērija iestāšanos. Piemīt nomierinoša iedarbība, to ieteicams lietot, ja nepieciešams atjaunot izsīkušas fiziskās un garīgās darba spējas. Homeopāti medu ar selerijām iesaka arī sirds stiprināšanai.

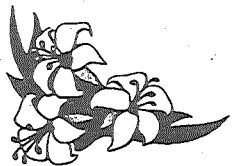
Pret bezmiegu un neirozīdēs medus ar žeņšeņu. Tas uzlabo organisma imunitāti un asinsriti. Lietojams kā spēcinošs līdzeklis pēc smagām saslimšanām. Palīdz pret astmu, sirds un asinsvadu slimībām.

Bezmiega mocītajiem ieteicams medus kopā ar mumio. Veicina kaulu sadzīšanu pēc lūzumiem. Mazina locītavu sāpes, stiprina noguruma un pārpūles gadījumos, palīdz pret iekaisumiem elpošanas, gremošanas un uroģenitālajās sistēmās, uzlabo asinsriti.

Ziemā — it īpaši gripas laikā — viens no efektīvākajiem līdzekļiem veselības nostiprināšanai, fizisko un garīgo spēku atjaunošanai un organisma imūnsistēmas paaugstināšanai ir ziedputekšņi medū, kas ir viens no koncentrētākajiem bioloģiski aktīvajiem produktiem. Lieto mazasinības, kuņģa un zarnu slimību ārstēšanai.

Bišu produktus iespējams kombinēt — sajaucot medu, ziedputekšņus, apilaku un propolisu, iegūstam organisma darbību stimulējošu līdzekli, kas nomierina, sekmē nervu sistēmas darbību, palīdz pret elpošanas ceļu slimībām. Lietojams, ārstējot kuņģa, aknu un sirds slimības.

Pēc preses materiāliem

INFORMĀCIJA

Mājokļa kopšana

Mūsdienās pamatoti ļoti liela uzmanība tiek pievērsta sabiedriskā vietu higiēnai, ir izstrādāti noteikumi un metodiskās instrukcijas higiēnas prasību ievērošanai sabiedriskajās vietās, taču nepamatoti maza uzmanība ir pievērsta mājoklim, kur cilvēks pavadā lielāko mūža daļu. Vairāku Eiropas valstu zinātnieku pētījumos ir pierādīts, ka nelaboties akūtu zarnu infekcijas slimību cēlonis to mājoklī ir mājokļa noteiktu higiēnas prasību neievērošana. Par mājokļa vides tīrīti ir atbildīgi paši tā iemītnieki.

Patogēnie un nepatogēnie mikroorganismi un cīņa ar tiem

Izšķir tā saucamos — patogēnos mikroorganismus (izsauc infekcijas slimības) un nepatogēnos mikroorganismus (normāli ir mūsu vides sastāvdaļa un parastos apstākļos neizsauc slimību). Līdz ar to mazgāšanai pielieto parastos mazgāšanas līdzekļus (kas ir efektīvi lai nodrošinātos pret nepatogēniem mikroorganismiem) vai dezinfekcijas līdzekļus (fizikāli faktori, kas paredzēti slimību izraisīto mikroorganismu iznīcināšanai). Ikdienas dzīvē tīrot māju, mūsu pūļņi vairāk vērsti, lai regulētu nepatogēno mikrobu izplatību (lai tie nesavairotos pārāk daudz, kā arī lai tie nenonāktu neatbilstošā vidē, kur tie kļūst patogēni, līdz ar to apdraudot veselību). Populārākais un mājās apstākļos pieejamākais fizikālais dezinfekcijas līdzeklis ir karšā ūdens, kas vairumā gadījumu ir pietiekami efektīvi, bet ne visus mājās priekšmetus var vārīt, tad ir jāizmanto ķīmiski dezinfekcijas līdzekļus. Dezinfekcijas līdzekļa efektivitāti nosaka pētītāji un līdzekļa lietošanas instrukcijā jābūt norādei, pret kādiem mikroorganismiem tas ir lietojams. Dezinfekcijas līdzeklim 5-10 minūšu laikā jāspēj gandrīz 100% samazināt patogēno mikroorganismu skaitu.

Ikdienas situācijās mazgāšanai pietiek ar parastajiem tīrīšanas līdzekļiem, dezinfekcijas līdzekļi ir nepieciešami tikai, ja tīrāmā virsma ir inficēta vai ir ļoti liela inficēšanās iespēja ar patogēniem mikroorganismiem (mājās ir infekcijas slimnieku, virtuvē strādājot ar jēliem pārtikas produktiem (gaļu, jūras veltnem un tml.), vai arī apkopjot personu ar imūnās sistēmas traucējumiem (zīdaiņus, vecus cilvēkus, slimniekus). Ja tiek

izmantoti dezinfekcijas līdzekļi, jābūt pārliecībai, ka tie būs pietiekami efektīvi dotajam mikroorganismam. Ikdienā lietojot dezinfekcijas līdzekļus, tiek iznīcināti nepatogēnie mikroorganismi, kas ir normāla mūsu vides sastāvdaļa, līdz ar to radīta labvēlīga vide slimīšanai. Bez tam mikroorganismiem ir spēja pielāgoties, bieži lietojot dezinfekcijas līdzekļus tiek radīti pret dezinfekcijas līdzekļiem nejutīgi mikroorganismi.

Turiet tīru grīdas lupatu

Uzkopjot mājokli, ir svarīgi atcerēties, ka vairums mikrobu nespēj ilgstoši izdzīvot sausumā, kā arī mikrobu izdzīvošanai ir nepieciešama atbilstoša temperatūra. Tomēr nelielu laika brīdi (2-4 līdz pat 24 stundas) mikrobi var atrasties to izdzīvošanai neatbilstošā vidē un var tikt pārnesti labvēlīgākos apstākļos, kur noritēs strauja to vairošanās. No inficētas virsmas vai ar inficētiem priekšmetiem to gatavošanas laikā infekcijas ierosinātāji var nokļūt pārtikas produktos, kā arī uz rokām.

Uzkopjot mājokli, nevienam nerodas šaubas, ka nepieciešams uzņemt grīdas, noslaucīt no dažādām virsmām putekļus, iztīrīt sanitāro mezglu. Izrādās, ka no inficēšanās riska nebūt ne šīs lietas rada lielāko risku veselībai. Vislielāko inficēšanās risku rada paši mazgāšanas priekšmeti. Kā zināms mikrobiem vislabākie dzīves apstākļi mitrās siltās vietās, līdz ar to mazgāšanas lupatas, sūkļi un birstes ir ideāla mikrobu vairošanās vieta, bez tam ar šiem priekšmetiem mikrobi tīrot tiek pārnesti uz citām virsmām. Tādējādi svarīgi ir turēt tīrus arī pašus mazgāšanas priekšmetus, vienmēr pēc lietošanas izžāvēt un turēt sausumā. Pēc inficētu virsmu tīrīšanas, tos nepieciešams karsēt 60°C temperatūrā vai izmantot ķīmisko dezinfekcijas līdzekli to mazgāšanai, izžāvēt un vismaz diennakti nelietot.

Nav iespējams noteikt viennozīmīgas rekomendācijas, cik bieži būtu nepieciešama mājokļa uzkopšana, jo tas ir atkarīgs no daudziem faktoriem, proti, cik cilvēku dzīvo mājoklī, vai tur ir mazi bērni, vai ir dzīvnieki, vai ir slimnieki, kā arī ir nozīme mājokļa iemītnieku paradumiem.

Jana Feldmane,
programmu un projektu
daļas vadītāja
Nacionālais Vides veselības
centrs

*Sagatavots balstoties uz
«Starptautiskā Zinātniskā
Forumā par Mājas Higiēnas
jautājumiem» materiāliem*

Kad vasara aizsaukusi savos ceļos

Mācību gada laikā šeit visu dienu ir īsts ņīgu ņegu. Koridoros un vestibilā jūties kā skudru pūznī, kur mazs skudriņš steidzas pašam vien zināmos darbos. Tagad vasara savos ceļos aizsaukusi lielāko daļu no rajona bērnu un jauniešu centra audzēkņiem. Kā centra direktore Aija Caune vērtē aizvadīto mācību gadu? Ko nesis nākamais?

719 bērnu interesēm

— Bērnu un jauniešu centrā nodarbojas 719 audzēkņi, — stāstīja Aija Caune. Diemžēl iespējīgā pārsvarā bija meitenes — 555. Tomēr pēdējos gados vērojama tendence, ka zēnu skaits centra pulciņos palielinās. Centrā darbojas bērni no 23 pašvaldībām, tajā skaitā četri no Rīgas, divi no Bauskas, trīs no Daugavpils rajona. Tie ir bērni, kuri pierakstīti citur, bet dzīvo pie radniekiem mūsu rajonā. Centra pulciņos darbojas bērni no 11 skolām. Bez tam, atbilstoši prasībām, kas izvirzītas bērnu un jauniešu centriem, te darbojas gan pirmsskolas vecuma mazuļi, gan skolu beiguši jaunieši. Pulciņu grupās ir dažāda vecuma bērni, un arī šādu kontaktu veidošana viņus ietekmē ļoti pozitīvi.

Bērnu un jauniešu centra interešu izglītības programma ir sadalīta divās lielās tēmās: metodiskā darba un bērnu un jauniešu kultūrizglītības programmas. Kultūrizglītības darba programma sastāv no vairākiem lieliem blokiem: vizuālā māksla, lietišķā māksla, horeogrāfija, mūzika, teātris, pirmsskolas, intelektuālais, klubīni un sociālais bloks. Katrā no tiem ietilpst daudzi un dažādi pulciņi. Darbojas arī dažas vides izglītības programmas.

Katru nedēļu divi sarīkojumi

Ir noorganizēti vairāk nekā 65 rajona posma pasākumi, kuros piedalījās rajona skolu audzēkņi un pedagogi. Tie ir kursi, semināri, skates, konkursi, izstādes, noņemtas, salidojumi, konference. Būtībā tas nozīmē, ka vidēji gandrīz katru nedēļu notika divi lieli pasākumi. Šeit es neminu tos, teica direktore Aija Caune, kuri tika rīkoti tikai pulciņu bērniem un notika namiņa ietvaros. Mēs nodrošinām rajona skolēnu piedalīšanos novadu skatēs un noslēguma pasākumos valsts mērogā. Konkursu nolikumi ir sastādīti pēc principa: atlase skolā, rajonā, novadā, republikā. Ar katru gadu šo pasākumu kļūst vairāk un tematiski daudzveidīgāki. Katrs šāds pasākums, kurā piedalās bērni no daudzām skolām, prasa lielu sagatavošanos. Tas nav tā, — no rīta piecēlos, padomāju un sarīkoju. Katra konkursa, salidojuma vai semināra noorganizēšana ir ļoti darbietilpīga.

Ar rajona padomes atbalstu

Šiem pasākumiem vajadzīga arī nauda. To, tāpat kā līdzekļus centra saimniecības uzturēšanai, piešķir rajona padome. Vienmēr varētu vēlēties vairāk naudas, bet tomēr man būtu grēks žēloties, ka

esam apdalīti, uzskata Aija Caune. Šogad no rajona budžeta bija piešķirts pat vairāk līdzekļu nekā pērn. Vienmēr ir saņemts atbalsts rajona posma pasākumu rīkošanai un līdz šim centrs varēja iztikt, neprasot no skolām dalības maksu.

Lai pulciņi varētu darboties, tiem ir vajadzīgi dažādi materiāli: krāsas, papīri, līmes, audumi, dzijas, diegi un tamlīdzīgi. Materiālu iegādei centram naudas nepietiek. Vairāku piemēram, rokdarbu pulciņu specifika ir tāda, ka izgatavotos darbiņus bērni aiznes uz mājām. Tāpēc viņi darbojas ar saviem materiāliem. Daudzi materiāli tiek pirkti par centra audzēkņu dalības maksu. Bērniem jāmaksā seši lati gadā.

Tās programmas, kas atiecas uz mācību priekšmetiem, — angļu un latviešu valoda un ko var apgūt skolā, no valsts netiek finansētas vispār. Tāpat finansējums netiek piešķirts pirmsskolas vecuma bērnu grupu darbībai. Līdz ar to šo pulciņu uzturēšana centram iznāk dārgāka un arī dalības maksa ir lielāka. Pirmsskolas grupas «Ābecīte» audzēkņu vecākiem bija jāmaksā pieci lati, bet par dalību angļu un latviešu valodas pulciņos — pa 3,50 latiem mēnesī.

Cinās par savām programmām

Pagājušajā gadā ļoti būtiski mainījās interešu izglītības programma. Līdz tam valsts finansējumu pedagogu algām piešķīra, vadoties no tā, cik rajonā ir interešu izglītības centru un cik tajos pedagogu algu likmju. Vienā rajonā to bija ļoti daudz, otrā — maz, kas nozīmēja, ka tur ar bērniem nodarbojas ļoti minimāli. Valsts politika bija tāda, — visiem jābūt vienādiem. Naudziņa tika sadalīta, ņemot vērā bērnu skaitu rajonā. Preiļu rajons ar savu interešu izglītības sistēmu bija to deviņu rajonu skaits, kas atradās stipri augstāk virs vidējā līmeņa. Tagad esam tie, kuriem valsts finansējums pakāpeniski tiek samazināts, pielīdzinot vidējam līmenim. Pirms pagājušā mācību gada situācija bija visai dramatiska, jo arī skolās esošo pulciņu finansējuma līdzekļi bija jāņem no kopējā, rajonam piešķirtā finansējuma. Arī jaunajā mācību gadā finansējums būs mazāks. Nāksies samazināt stundu skaitu, palielināt dalības maksu. Centrs atteicās arī no idejas ieviest jaunās programmas.

Rajona padome cenšas rast kompromisu un ar pašvaldību palīdzību interešu izglītības iestādes un arī pulciņi skolās tiek saglabāti, teica Aija Caune. Lai saņemtu finansējumu kāda pulciņa pastāvēšanai, vispirms ir jāsaģatavo programma. Tā jāiesniedz izskatīšanai rajona padomes speciāli izveidotajā interešu izglītības valsts mērķdotācijas sadales komisijai. Programmas katru gadu jāaizstāv no jauna. Taču ir programmas, kas paredzētas diviem, trim gadiem. Kaut vai tautas deju pulciņš. Ja bērns ir sācis dejojot 1. vai 2. klasē, ja viņam iemācītas pirmās kustības un pirmie soļi, tad darbs jāturpina arī nākamajos gados. Aija Caune ir uzstājusies valsts mēroga semināros un konferencēs ar priekšlikumu par to, ka jāveido sistēma ilgstošāku programmu aizstāvēšanai.

Pulciņu skolotāji gatavo savu programmu, bet iestāde — kopējo «junta» programmu.

Arī Aija Caune darbojas sadales komisijā. Mēs centāmies dalīt tā, stāstīja direktore, lai katrai skolai kaut kas tiktu. Sarīkots seminārs, skolotājiem sniegta individuālas konsultācijas, mācīts un rādīts, kā programmu veidot un rakstīt. Mācību priekšmetu pasniegšanā skolotāji strādā ar standartprogrammām, atšķirīgas ir tikai metodes, ar kādām programmas realizē. Interešu izglītībā šādas standartprogrammas nav, katrs skolotājs pats ir savas programmas autors. Bērnu un jauniešu centra skolotāji ir gadiem mācījušies rakstīt programmas un tās patiešām atbilst valsts izvirzītajām prasībām finansējuma saņemšanai.

Strādā komandā

Ar tik liela apjoma darbu mēs netiktu galā, ja katrs darītu tikai savu, uzskata Aija Caune. Vienmēr, runājot par centra pedagogiem, esmu uzsvērusi, — mums ir komanda. Šajā mācību gadā skolā strādāja 21 pedagogs, no viņiem pamatdarbā — 12 skolotāji. Astoņiem no viņiem ir augstākā izglītība, divi ieguvuši Amatu kamearas meistarū diplomus, ko direktore pielīdzina augstākajai pedagogiskajai izglītībai. Diviem darbiniekiem ir vidējā speciālā izglītība, bet viņi turpina mācīties.

Centra audzēkņiem šogad bija iespēja darboties 27 dažādu nosaukumu pulciņu 50 grupās. Piemēram, vizuālās mākslas pulciņa audzēkņiem ir trīs grupas, teātra — četras. Pirmo gadu un ar atzīstamiem panākumiem darbojās floristikas pulciņš.

Pati iestāde — bērnu un jauniešu centrs šogad par savu darbu saņēma Valsts jaunatnes iniciatīvu centra (VJIC) Atzinības rakstu par ieguldījumu bērnu interešu izglītībā. Tas ir visu pedagogu darba novērtējums. VJIC atzinības rakstus saņēma arī divi pedagogi — Ilga Peiseniece un Veronika Smāne.

Atceros, saka Aija Caune, kādreiz pulciņus komplektējām jaunā mācību gada septembrī. Tikai tad bērni un viņu vecāki sāka domāt, ko tad skolēni darīs pēc skolas vakariem. Tagad situācija ir galīgi mainījusies, un jau vairākus gadus audzēkņu uzņemšana jaunajam mācību gadam sākas maijā. Šī sistēma ir pilnīgi attaisnojusies. Jau pavasarī bērni ir izdomājuši, ko viņi grib, un pieredze rāda, ka līdz rudenim izvēle palikusi nemainīga.

Ir pulciņi, pēc kuriem ļoti liels pieprasījums, diemžēl nevar uzņemt visus gribētājus. Tāds, piemēram, ir aušanas pulciņš. Telpā ir darba vietas tikai desmit audzēkņiem. Audzēkņi zina, ja viņi kavēs un neapmeklēs nodarbības, vietā nāks citi, kas burtiski stāv rindā uz uzņemšanu pulciņā.

Tiesības aiziet no pulciņa ir kurā katrā brīdī. Nepatīk un var pamest. Nav jau vispārīglojitošā skola, kurā jāmacās obligāti. Tomēr audzēkņi ļoti reti pamet pulciņus. Tas nozīmē, ka viņiem patīk ne tikai nodarbība, ko paši izvēlējušies, bet arī skolotāji, kas ar viņiem strādā.

L.Rancār

Vai palielinātā soda nauda atturēs autovadītājus no braukšanas dzērumā?

Leons Vilcāns, taksometra šoferis Preiļos:

— Soda nauda pēc manām domām ir pārāk liela. Ja nu cilvēks izdzēris tikai glāzīti grādīgā? Protams, pie stūres dzērušiem gan nevajadzētu sēsties. Es, piemēram, pa Jāriem reibumā nekur nebraucu, jo nav tādas naudas, lai pēc tam maksātu par pārkāpumu. Pašam bija gadījums, ka piedzērusies sievietē pie stūres izraisīja avāriju.

Izidors Pastars, p/u «Jēkabpils autobusu parks» Preiļu filiāles šoferis:

— Domāju, ka lielās maksas no braukšanas dzērumā nepasargās. Tie, kuriem naudas daudz, dzers un brauks tāpat, jo varēs atļauties samaksāt sodu.

Skaidrite Upeniece, dzīvo Stabulnieku pagastā:

— Interesants jautājums. Domāju, ka atturēs gan. Reti kurš braucējs varēs atļauties maksāt tādu naudu. Pati mašīnu nevaru, vīrs cenšas nelietot tajās reizēs, kad jābrauc pie stūres.

Pēteris Kuzminovs, dzīvo Preiļos:

— Soda naudas varētu būt šķērslis sēsties pie stūres reibumā, jo ne katrs var samaksāt vairākus simtus latu. Ja noķer pirmo reizi, sods varēja būt mazāks. Pats gan grādīgos dzērienus nelietoju, bet viens otrs noteikti padomās, vai ir vērts braukt. Iereibuša vadītāja dēļ reiz nācās ciest arī pašam — sasita manu mašīnu.

Irēna no Preiļiem:

— Ļoti šaubos, vai ar sodiem var apkarot braukšanu dzērumā. Kā dzēra, tā dzers un sēdīsies pie stūres. Soda nauda neatturēs.

G.Kraukle
Foto M.Rukosuļevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Preiļu novada dome nodod privatizācijai bijušā b/d «Auseklītis» ēku kopā ar zemi Preiļos, Mehanizatoru ielā 4.

Privatizācijas projekta iesniegšanas un pirmpirkuma tiesību realizēšanas termiņš — 1 mēnesis no publicēšanas dienas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

Informācija: Preiļos, Tirdzniecības laukumā 1, novada domē, tālrunis 22144.

Ar Preiļu novada domes 2001. gada 14. jūnija lēmumu ir apstiprināts Preiļu novada domes nekustamā īpašuma objekta — Preiļos, Liepājas ielā 44b privatizācijas projekts.

● Stabulnieku pagasta padome paziņo, ka no 5. maija ir uzsāks darbs pie pagasta teritorijas plānojuma.

● Stabulnieku pagasta padome izsludina cenu aptauju uz ūdensvada un kanalizācijas sistēmu pasu izgatavošanu.

● Stabulnieku pagasta padome izsludina cenu aptauju uz kanalizācijas iekārtu remontu.

Veikals «VINDEX» pēc rekonstrukcijas

no 3. jūlija gaida savus bijušos un jaunus pircējus

Mēs piedāvājam:

- × traukus,
- × dāvanas,
- × saimniecības preces,
- × higiēnas preces.

Adrese: Preiļi, Raiņa bulv. 3. Tālr. 22706.

Pērk cirsmas, ciršanas biļetes.
Tālr. 6418626.

ZEMAS CENAS!

IU «Vilcāns V» Livānos, Alejas ielā 19 (Ubaglīci pie pilsētas stadiona) izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales.

Tālr. 9365536, 53 41555 pēc 20.

Iepērkam mājlopus gaļai.

Tālr. 24289.

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.
Samaksa tūlītēja.

Tālr. 55645, 55649, 55796, 1-6563019.

NOSLĒGTI PIRKUMA LĪGUMI

PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA PAZIŅO: noslēgti šādi zemesgabalu pirkuma līgumi:

Nr. Zemesgabala adrese, zemes kadastra numurs	Zemesgabala platība (m ²)	Zemes īpašuma reģistrācija zemesgrāmatā	Pirkuma līguma datums	Zemesgabala pircējs
1. Nolikta iela 3a, Preiļos; Nr.7601 002 0605	5384	Preiļu pilsētas zemesgrāmatā, 2000.gada 3.maijā, folijas Nr.4663	13.06.2001.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Sigma" Reg.Nr.770300065
2. Nolikta iela 2, Preiļos; Nr.7601 002 0813	7297	Preiļu pilsētas zemesgrāmatā, 2000.gada 2.martā, folijas Nr.4673	13.06.2001.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Sigma" Reg.Nr.770300065

Ar pilnu sludinājuma tekstu intereseenti var iepazīties 2001.gada 27.jūnija laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", Nr.99(2486), ielikums Nr.26(130).

Pārdod

1,5 istabu dzīvokli, graudus. Tālr. 24496;

4 istabu dzīvokli, garāžu, Ford Scorpio, klavieres, Moskvīč detaļas. Tālr. 22854;

graudus. Tālr. 55614, 9439285;

sienu. Tālr. 22086.

Pērk

vieglo a/m braukšanas kārtībā, Ls 100. Tālr. 23665 vakaros;

pārtikas kartupeļus. Tālr. 9466043.

SIA «Piebalgas tekstils» vilnas maiņas punkts rīko izbraukumu: 5. jūlijā 9.00 Galēnos, 10.00 M.Trūpos, 11.00 Stabulniekos, 11.30 Polkoronā, 12.00 Smelteros, 12.30 Priekuljos, 14.00 Rudzātās, 15.00 Rožupē, 15.30 Vanagos. 6. jūlijā 8.30 Aglonā, 10.00 Kapiņos, 11.00 Ardavā, 11.30 Pelēcos, 12.00 Aizkalnē, 12.30 Ličos, 13.00 Sutros, 14.00 Vārkavā, 15.00 Arendolē.

Vajadzīgi strādnieki kokzāģētavā

Preiļos: galdnieki, R-63, lentzāģu operatori un palīgi, šoferi, atslēdznieki autoremontam KAMAZ.

Iepērk zāģbaļķus un cirsmas.

Tālr. 53-81120, 9-431645.

Iepērkam dārza, meža ogas, gailenes.

Tālr. 5307067, 9-464960.

Lūdzam pieteikties firmas jumta seguma nomainai.

Tālr. 53-44490, 53-21250.

5. jūlijā pārdos melnus un raibus diennakti vecus cāļus, šķirotus brūnus cāļus un cāļu barību. Ardavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas st. 8.30, Baškos pie autobusu pieturas 8.40, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sīlukalnē 10.40, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L.Anspokos 12.00, Priekuljos 12.10, Rudzātās 12.30, Lūzeniekos 12.40, Turkos 13.00, Livānos 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Rimicānos 14.30, L.Klaparos 14.45, Piliškās 15.00, Pelēcos 15.10, Nidermuizā 15.20.

«Autoskola Livāni» uzņem «B» kategorijas autovadītāju kursus Preiļos, Liepu ielā 2 (PU «Siltums» telpās).

Tālr. 21072 pēc 20, 9511995.

Firmai vajadzīgi cilvēki darbam mājās.

Darbs saistīts ar ražošanu.
Tālr. 52 21386, 6599415.

SIA «Auto Preiļi» pārdod lietotus VELOSIPĒDUS no Vācijas (vīriešu, sievietes, pusaudžu, bērnu).
Tālr. 24555.

Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņa padarīji.
Lai nu viegli zemes māte,
Pārkļāj smilšu paladziņu.

Izsakām līdzjūtību Leontīnai Džeriņai sakarā ar TĒVA nāvi.

Pelēcu pagasta padomes deputāti

Tēt, tu manā ceļā klusi
Pirmās uguntiņas dedzi,
Ko man dzīvē labu devi,
Nespēs kapu smiltis segt.

Skumju brīdī esam kopā ar
Leontīnu Džeriņu, TĒVU
mūžībā aizvadot.

Darba kolēģi

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu...

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar Mariannu Abricku, MĀTI smiltajā pavadot.

Apvienības «Tēvzemei brīvībai»/LNNK Preiļu grupa

Tavs skaidrais skatiens mirdz,
Un mūžam mīlā neapdziest,
Māt, Tava svētā sirds.

Izsakām dziļu līdzjūtību skolotājai Mariannai Abrickai, kad pār MĀTES kapu gulst atvadu ziedi.

Preiļu 1. pamatskola

Kad negaidīti atnākušo sāpi izraud
svēces un ziedos birst atvadu asaras,
gribas atrast un teikt siltākos
līdzjūtības vārdus

Stanislavam Mikulānam, SIEVU mūžībā aizvadot.

Mājas kaimiņi

Tavs mūžs kā ābeļu dārzs
Palicis tiem, kas tālāk iet.

Izsakām līdzjūtību Stanislava Mikulāna ģimenei, kad negaidīti bez atvadu vārdiem ir apklususi sievas un mātes REGĪNAS balss.

LPF Preiļu pilsētas pensionāru apvienība
Preiļu SPPC «Mūsmājas»

Kā negribas ticēt, ka cilvēks vairs
No gaišas dienas aiziet mūžībā.

Izsakām līdzjūtību Regīnas MIKULĀNES tuviniekiem, viņu smiltajā izvadot.

Riebiņu b/d kolektīvs

Tu paliksi vārdā, tu paliksi domā,
Tu paliksi bērnos, jā, bērnos varbūt.
Bet vienmēr uz zemes, te starp ļaudīm,
Starp savējiem tev vajadzēs būt...
Riebiņu pagasta padome izsaka
dziļu līdzjūtību Riebiņu pirmskolas
iestādes vadītājas Regīnas
MIKULĀNES tuviniekiem,
draugiem, kolēģiem, viņai pēkšņi
mūžībā aizejot.

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.
Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, Reginu MIKULĀNI kapu kalniņā pavadot.

Riebiņu vidusskolas skolotāju kolektīvs

Tuvs cilvēks nemirst,
Tikai pārstāj blakus būt...

Izsakām līdzjūtību Intai Ziemelei, VĪRU smiltajā guldot.

Livānu ģimnāzijas kolektīvs

Aizvērās zemes vārti,
Aizkrīt zemes atslēdzīņa.
Nemūžam neatnākšu,
Jūsu vārtus virināt.

Skumstam kopā ar Annu Sarkano, MĀMULU kapu kalniņā guldot.

Preiļu elektrotīklu rajona kolektīvs